

Zoltán Béla
Pictură – Obiect

Zoltán Béla
Painting – Object

Publicație dedicată tuturor
iubitorilor de artă contemporană

Dedicated to all
contemporary art lovers

Autori / *Authors*: BOGDAN COȘA, GERGŐ HORVÁTH, IOANA MANDEAL,
ADRIANA OPREA, ZOLTÁN BÉLA
Coordonator / *Coordinator*: ANCA POTERAȘU

CUPRINS / CONTENT

ADRIANA OPREA

Hermes — despre obiectele făcute
și pictate de Zoltán Béla / *Hermes — on the
objects made and painted by Zoltán Béla* | 5

INSTALAȚIE / INSTALLATION, 2015 | 11

GERGŐ HORVÁTH

Interviu / *Interview* | 31

APPREHENSION. UNDERSTANDING
THROUGH FEAR OF UNDERSTANDING, 2014
Selectie lucrări / *Selected artworks* | 35

BOGDAN COȘA

Studiu asupra tranziției / *Study on transition* | 36

IN MEDITATION. FEELING THE SILENCE, 2012
TRACES, 2011

Selectie lucrări / *Selected artworks* | 43

A CERTAIN TIME, A CERTAIN PLACE,
A CERTAIN STATE, 2010

Selectie lucrări / *Selected artworks* | 60

IOANA MANDEAL

Transient Mood — Estetica efemerului
între suspensie și afirmație / *Transient Mood — the
Aesthetics of the Ephemeral Between Suspension
and Affirmation* | 64

DOUBLE AGENCY, 2015

Selectie lucrări / *Selected artworks* | 90

Biografiile autorilor / *Authors' Biographies* | 96

Relicvă, 2013, aprox. 13x15x8cm, cărămidă de pavaj, circa 1800; foiță de aur 19K /
Relic, 2013, aprox. 13x15x8cm, pavement brick, cca.1800; 19K gold leaf
Jean Philippe Guilbert Collection

Hermes — despre obiectele făcute și pictate de Zoltán Béla

Hermes — on the objects made and painted by Zoltán Béla

Au ceva de natură moartă. O pictură chiar așa se numește, *Still life*. Câte un obiect *at a time*: un pahar, o trompetă, un cui, o cărămidă. De niște ani, Zoltán Béla pictează în mai multe stiluri, are mai multe tehnici de figurație, toate ținând de arsenalul picturii figurative, pe care el o practică virtuos, dar cu o anume nehotărâre. E nehotărât pentru că poate picta în mai multe feluri, așa că asta și face — e genul acela de artist. Această stilistică multiplă îi aduce și laude și critici. Cred că Zoltán Béla e un artist de obiect și de materie, corpul lui de lucrări nu e un bloc static și opac (ca în cazul multor artiști: „ia-mă așa cum sunt, acestea sunt lucrările mele”), ci o materie maleabilă care interacționează cel mai bine cu un modelator, un obiect receptiv care vrea să-și asume un descoperitor. Zoltán Béla este *the curatable artist* prin excelență. În spatele multitudinii, oricât de nestatornice, găsești constante; alura de natură moartă e una dintre ele. O anume estetică a obiectelor, obsesia materialității lor, vraja lor *soft*, precum și „spiritualismul” care le udă difuz, chiar și atunci — poate mai ales atunci — când le pictează, sunt mereu acolo.

Adesea, deși nu totdeauna, Zoltán Béla pictează hiper-realist. Despre picturile hiperrealiste din anii '70 s-a spus că sunt toate niște naturi moarte; și s-a spus asta peiorativ, vorbindu-se despre o pictură duminicală, feminizată, *low grade* și *soft*. Un asemenea stil pretinde de la un hiper-ochi (uneori mecanic: proiectorul) și de la o hiper-mână să producă un exces de realism, un surplus de suprafețe și aparențe, un *high focus* și o hiperarticulare a formelor și volumelor într-un *scan* al realității. Ca în orice natură moartă care se respectă, obiectul pictat de Zoltán Béla e în prim-plan frontal, iar în locul realității din spatele lui e un fundal neutru, nedefinit, indiferent, egal. Un albastru deschis, calm; un ocru fără textură; fundalurile obiectelor sunt abstracte, *blurr*-ate, neparticularizate realist.

They look like still lifes. One of the paintings has that exact name: "Still life". One object "at a time": a glass, a trumpet, a nail, a brick. For some years now, Zoltán Béla paints in different styles, employs different techniques of figuration, all taken from the arsenal of figurative painting, which he practices like a virtuoso, but with a certain hesitancy. He's hesitant because he can do different styles — and that's what he does; he's that kind of artist. He has been both lauded and criticized for his stylistic multiplicity. I think Zoltán Béla is an object and matter artist. His body of work is not static and opaque (the case with many artists who say: "this is me, these are my works"), but a malleable substance that interacts best with a modeller, a receptive object looking to be discovered. Zoltán Béla is "the curatable artist" par excellence. Behind this multiplicity, no matter how changeable, you always find constants: this air of still life is one of them. A certain aesthetics of objects, the obsession of their corporality, their soft magic, the spiritualism diffused into them like a liquid — even when he paints them, or especially when he paints them — these things are all there.

Often, but not always, Zoltán Béla paints hyper-realistically. It has been said of the hyperrealist paintings of the 70's that they are all still lifes. That was meant disparagingly: it was leisure painting, feminized, low grade and soft. Hyperrealism needs a hyper-eye (which is sometimes mechanic, like a projector) and a hyper-hand to produce an excess of realism, a surplus of surfaces and appearances, a high focus and an over-articulation of forms and volumes in what should be a scan of reality. As in every still life worthy of the name, the object he paints is in the foreground, and the reality behind it is replaced by a neutral, undefined, indifferent, even background. A bright, calm blue; textures s ochre; the backgrounds of objects are abstract, blurred, without being individualized in a realist manner.

Nu realitatea contează, ci obiectul: face privirea captivă în câmpul lui ca într-o celulă închisă, „strânge” privirea din fața picturilor, o izolează și o obligă să își exercite capacitățile la maximum (Norman Bryson).

Întotdeauna m-am întrebat de ce au avut nevoie cubiștii și postimpresioniștii de atâtea obiecte, de naturi moarte, viori, vase, scrumiere, partituri, fructe. Pentru autonomia esteticului, s-a spus, ca să izoleze în imagini câmpul estetic pur; iar pentru așa ceva, natura moartă e numai bună. Când nu le ia de undeva de la îndemână, Zoltán Béla caută obiecte și le adună într-o mică colecție personală primenită constant cu noi achiziții — acesta e punctul de pornire al imaginilor. Contează ce fel de lucruri găsește și păstrează dintre cele pe care le (re)assemblează și le pictează. Ele respiră un estetism lipsit de pompă, cumva modest, nepretențios. Obiectele au o prețiozitate plăcută, domoală, accesibilă (chiar și cele brute, dintr-o bucată, sunt prețioase, dar nu fandosite). Sunt în general obiecte obișnuite, familiare (cărămidă, cutie poștală, lingură de lemn), în care e plantată o mică sămânță de *uncanny*. Sunt ușor defamiliarizate (cuiul mărit la scara unui baston, cu două capete boante).

La Zoltán Béla atât pictura cu obiecte, cât și obiectele în sine lasă impresia că sunt făcute cu ușurință, au o gracilitate vulnerabilă, un fel de frumusețe simplă și ușoară. Sunt prețioase fără să fie sofisticate. Lipsa de artificiu a produsului e în acord cu direcția și presupusa facilități ale producerii. Tehnic, lui Zoltán Béla îi merge mâna ușor, ceea ce pe pânză lasă impresia că ce se află acolo are o imponderabilitate odihnitoare, o lipsă de încordare, o seninătate tipică artei lui. Însă dacă despre efort și încordare vorbim, totuși ele sunt acolo insesizabile, păstrate mereu sub o imperturbabilă discreție. Natura moartă e de multe ori un spațiu al identității masculine care se definește pe sine în raport cu etern familiarul și etern straniu feminin (*uncanny*: apropiatul străin, cunoscutul nerecunoscut). Obiectul lui Zoltán Béla și pictura lui figurativă cu obiecte ce lasă să se simtă vag construcția, controlul: a manipula și a circumscrie lucrurile, a le da o imagine și o formă, un aspect, o materialitate anume (pe care adesea nu o avuseseră inițial). A defini lumea, obiectele, haosul lucrurilor.

Obiectele lui au o feminitate atinsă cu multă grijă și cu un fel de duiosie respectuoasă; sunt martorii, catalizatorii și totodată actorii dinamicii relației sale cu propria feminitate. Au o corporalitate senzuală, un fel special de a intra în palma celui care le ține în mână și de a-i păstra memoria, o aderență la piele, diferită de la un lucru la altul, o chimie multiplă în relație cu texturile și cu aerul din jur. Sunt în general plăpânde, vulnerabile și foarte tactile, arată că au fost retușate și șlefuite de ceva blând și calm, care s-a mișcat lent

It's the object, and not the reality, that counts: it captures the eye inside of it, as in a closed cell. It clenches the eye, isolates it and makes it exert itself to the maximum. I have always asked myself why the cubists and the neoimpressionists needed so many objects, still lifes, violins, vases, ashtrays, music sheets, fruit. One answer was aesthetic autonomy: they needed to isolate the pure aesthetic object within the image, and still life is perfect for doing just that. When he doesn't find them lying around, Zoltán Béla searches for objects and gathers them in a small personal collection, to which something new is added every time — this is the starting point of his images. The things he finds and keeps in order to reassemble are important. They give off an aestheticism lacking in pomp, modest and unpretentious. The objects are pleasantly affected, soft, accessible (even the uncut single-piece ones are affected, but without being showy. Generally, they are familiar objects, common [a brick, postbox, wooden spoon], always made to look a little uncanny. They are easily defamiliarized [the nail expanded to the size of a cane, with two blunt ends].

Both the object painting and the objects themselves give the impression that they are easily made, with a vulnerable gentleness, a simple and effortless beauty. They are affected without being sophisticated. The object's lack of artifice is in tune with the straightforwardness and ease with which it has been produced. From a technical point of view, Zoltán Béla works with ease, a fact which makes the images on the canvas look refreshingly weightless, unstrung, of a serenity that is typical of his art. If we're on the subject of effort and strain, I must say that the images are imperceptibly present, always kept under the guise of an undisturbed discretion. Most of the time, still lifes are a space of masculine identity which defines itself by relation to the eternally strange and eternally familiar feminine [the uncanny]. Zoltán Béla's objects and his painting of objects hint vaguely at the process of construction and control: the manipulation and the circumscribing of things, the way he gives them shape and form, aspect, a certain materiality [that they initially did not have]. To define the world, objects, the chaos of things.

His objects have a femininity he touches on carefully and with deferential tenderness. They are the witnesses, the catalysts and the actors of his relation to his own intimacy. They have a sensual corporeality, a special way of couching themselves in the palm of the holder and catching his memory they adhere to the skin differently, from one object to another, they have a diverse chemistry in relation to the textures and air around them. They are generally feeble, vulnerable, tactile. They look as if they've been retouched and burnished by something calm and kind, slowly moving on their surface. The jagged river stone has a slow dent,

pe suprafața lor. Piatra de râu colțuroasă și grea are în centru o adâncitură domoală, perfect rotundă, smulsă ei cu oarece efort totuși, după ce o mână a lustruit-o îndelung. O pereche de picturi pătrătoase arată, una, un obiect triunghiular simili-industrial, ca o prismă chihlimbarie meditativă, și cealaltă, vârful unui burghiu de metal din spirala căruia se prelinge uleiul într-un picur care duce mai departe, lasciv, ideea forajului, sonda, sfredelul. Un straniu obiect din lemn ars are un țugui în vârful unei forme acut manipulabile. Pana de despicat lemnul e o mică huidumă lunguiață de metal dens care împunge aerul; pe acestea habar nu am cum le-a făcut sau unde le-a găsit; uneori, privind aceste obiecte, fantasmezi la facerea lor, le produci tu în locul artistului.

La scara lor de obicei mică, obiectele la Zoltán Béla sunt literale: piatra, paharul, bucata de lemn. La scara mare a istoriei, se spune că oricând au loc crize, blocaje, sfârșituri și noi începuturi, ele provoacă cultural realism (după o criză a venit „întoarcerea la ordine” a picturii figurative de după Primul Război Mondial, după '68 au fost hiperrealismul și apoi neoexpresionismul, realismele în pictură, fotografie și film din arta românească au apărut după '89). Realismul e un literalism, o întoarcere la concret și la faptic, este nevoia de o realitate palpabilă (*We need things*): literale au fost după al Doilea Război Mondial *ready-made*-ul, obiectul și materialul industrial din minimalism, focalizarea pe elementele concrete, ale practicii artistice: pânza, materia, corpul, galeria de artă. Se pare că atunci când mediile artistice tradiționale intră în criză, în artă erupe obiectul. Când convenționalitatea și dogmatismul mediilor pâraie pe la încheieturi, obiectul înflorește, reapare în forță și preia energiile. Obiectele și lucrurile literale sunt ubicue în arta contemporană (Duchamp e considerat vinovat). Oriunde te uiți, e plin de *gadget*-uri, de obiecte absurde, obiecte cu tâlc, lucruri „posibile și imposibile”, lucruri banale sau vechi sau obiecte de consum sau rarități sau „obiecte contingente” sau „glumițe” construite manufacturier, artefacte ale mâinilor sau ale industriei. Este uluitor cât sens transfigurează și transmite obiectele în arta actuală (ești tentat să crezi că aproape orice artist activ astăzi „se bagă pe obiect” mai devreme sau mai târziu; oricum ar fi, probabil că orice atelier de artist conține „obiecte contingente” de acest fel).

Casca de soldat apare de două ori în „colecția” artis-tului: fie e lăsată să ruginească și transformată într-o găoace, un cuib, fie, dimpotrivă, e poleită ca oglinda și ornamentată cu două aripi, reale, maronii: Hermes. Poleiala căștii a presupus o baie de acid, o nichelare și o acoperire cu crom în foiță foarte subțire și sensibilă. Cioplite neregulat, lingurile de lemn au cupa arsă, aproape carbonizată, neagră, micită optic și casantă din cauza operației suferite, în timp

perfectly round, that has required lots of effort, being polished for a long time. A pair of square paintings show an industrial – like triangular object, with an amber – coloured prism, and the sharp end of a metal drill; oil drops from its spiral, carrying the idea of drilling and boring further. A strange object made out of charred wood has a sharp edge on top of a shape that is highly maneuverable. The wood wedge is a hulky metal object, protruding through the air. I have no idea how he made or where he found these; sometimes, when watching these objects, you yourself dream of their making, producing them in the artist's stead.

On their usually small scale, Zoltán Béla's objects are literal: the stone, the glass, the piece of wood. It is said that on a grand, historic scale, whenever there is a crisis, an ending and a new beginning, when history freezes up, these moments lead to realism [figurative painting after the First World War came after a crisis, requesting a “return to order”, hyperrealism and neoexpressionism came after the '68 movements, and in Romania realism in painting, photography and cinema followed the 1989 revolution]. Realism is a sort of literalism, a return to the concrete and the factual, expressing a need for a palpable reality (“We need things”). After the Second World War, the ready-made was also literal, alongside the objects and industrial materials of minimalism, and the focus on the concrete elements of artistic practice: the canvas, the material, the body, the art gallery. It seems that when traditional artistic mediums are faced with a crisis, the object becomes the focus of art. When the conventions and the dogmatism of traditional medium breaks apart at the seams, the object comes to fruition, reappears forcefully and takes over new energies. Objects and things are ubiquitous in contemporary art (Duchamp is to blame). Everywhere you look, there are gadgets, absurd objects, meaningful objects, “possible and impossible” things, common or old things, consumer objects, rarities, “contingent objects”, small “jokes” made by hand, artifacts of hands or industry. It's amazing how much meaning objects in contemporary art manage to transfigure and transmit. You are tempted to believe that every active artist uses “the object” sooner or later; however that may be, you can probably find “contingent objects” in every art studio.

The helmet appears twice in the artist's collection: it's either left to rust and made into an eggshell or a nest, either polished soft and adorned with two real, brown wings: Hermes. The gilding was done by bathing it in acid, nickel plating it and covering it with a very fine and sensitive layer of chrome. Chiseled irregularly, the wooden spoons are burned, almost carbonized, black, made small and breakable by the process, while their handle remains intact. On a rusty tin, a wooden stick slants against the wall, and peels in real time from its burns.

ce mânerul lor rămâne natur. Pe o tablă ruginită, un băț de lemn stă sprijinit de perete și se descuamează în timp real, de ars ce e. Un chibrit levitează ars într-o pictură mică. Bucățele de metal ruginit, fiare mici ca resturile unei broderii destrămate, stau înfipte în pietre rotunde. Corespondentul lui obiectual, un băț de chibrit absurd de mare, e și el ars pe jumătate. O simplă balustradă de fier cu vopseala scorjită pe care lumina cade oblic e tot ce ne arată una dintre picturi. Metalul, cu culoarea sărită a mașinilor e un motiv hiperrealist la care poposise și Zoltán Béla mai demult. La fel sunt și „suferințele” de detalii ale alămurilor, infinitele jocuri de luciu ale instrumentelor muzicale, alt *icon* hiperrealist exersat de artist în imagini interesante.

Obiectele lui Zoltán Béla sunt și *ready-*, și *hand-made*, și tratate tehnologic. Sunt întotdeauna rezultatul unui bricolaj cu schepsis, al unui design artizanal. Gata-făcute sau făcute de mână: corespondențele acelor *artificialia* și *naturalia* din cabinetele de curiozități. Materialitatea, adică materialul lor, nu e doar „baza” obiectului, ci mai ales sursă de semnificație; rugozitatea și netezimea, scorjirea și porozitatea, catifelatul și luciosul sunt chiar iconografia acestor mici frumuseți, obiecte copioase textural. Mediul e mesaj, „factura” e conținut. Temperatura obiectelor lui Zoltán Béla se mișcă în general între metal rece (uneori piatră) și lemn cald. Spectrul e de pământuri, griuri, negruri (covata, lopata de lemn). Acestui grup de neutre i se adaugă albul multor picturi, uneori cicluri cu zăpezi, materii alb-argintii. Pelicule de materie artificială (metalizările) — aglomerări de materie naturală (zăpezile).

Acest *return to object* din arta contemporană e un *return to beauty* și un *return to studio practice*, o reintrare în atelierul artistului și o reancorare în vraja tehnologică a lucrurilor și artefactelor materiale (unii spun că fiecare generație redescoperă în felul ei o asemenea estetică a vrajei prin obiecte și că se poate urmări o mereu repetată, nostalgică, *return to real* în artă). *Real* e aici solidul obiectului care stă pe loc, e acolo, e tare. Obiectofilia unui pictor cum e Zoltán Béla (și motivul pentru care lucrurile și obiectul sunt atât de sexy în arta contemporană) ține probabil mai ales de relația lui cu Subiectul viu. Poate că Obiectul are acest *appeal* special pentru noi tocmai deoarece nu e o persoană, ci e, slavă domnului, rece și neviu (*cosmic chill*), Diedrich Diederichsen). Expunerea, *display*-ul unor asemenea obiecte presupune o obiectificare prealabilă; ca să le gândești expuse, le mortifici. Feminizarea obiectelor în mâinile artistului e și un fel de necrozare. „Natura” e moartă.

Cu toate acestea, obiectele sunt liniștitoare pentru sinele nostru tocmai în virtutea faptului că, fie și „vii”, animate, sunt cel mult un sine în afara sinelui. Stranii sunt ele la Zoltán

A burned match levitates in a small painting. Pieces of rusted metal, small iron parts, like the remainders of a torn embroidery, are stuck into small rocks. The match has a real-life correspondent: half burned and insanely big. All we see in another painting is a simple iron railing, with peeling paint, highlighted obliquely by a ray of light. The metal, with that strident color of cars is a hyperrealist motif that Zoltán Béla has started using a long time ago. The same is true for the detailed “afflictions” of brass objects, the way the light shines playfully on brass instruments — another hyperrealist icon the artist uses in interesting images.

His objects are ready-mades, hand-mades, and processed technologically. They are always the result of a special collage, the product of a crafted design. Ready-made or hand-made: they are like the artificialia and naturalia of the curiosity shops. Their material is not just the “basis” of the object, but a source of meaning; coarseness and smoothness, the peeling and porosity, its velvety aspect and its shine are the iconography of these small beauties, objects with a copious texture. The medium is the message. Their form is their content. The temperature of Zoltán Béla's objects moves between cold metal (sometimes stone) and warm wood. The colors are earthy, gray, black (the trough, the wooden shovel). Besides this neutral group there is the white of many paintings, a series of snow paintings, images of white-silvery matter. Films of artificial matter (metalization) — an excess of natural matter (snow).

This return to object of contemporary art is a return to beauty and a return to studio practice. There is a reentry into the shop of the artist and there is again an anchorage in the technological magic of things and material artifacts (some say that each generation rediscovers in its own way this aesthetics of the magic of objects and that you can trace a nostalgic, always reoccurring, return to real in art). Here, “real” means the solidity of the object that is present. The “objectofilia” of a painter like Zoltán Béla (and the reason why things and objects are so attractive to contemporary art) is connected with his relation to the living object. Maybe the object has this special appeal for us precisely because it is not a person, but cold and lifeless (cosmic chill, Diedrich Diederichsen). The display of these objects involves a previous objectification: you mortify them in order to think them on display. The feminization of objects is, also, a sort of necrosis. “Nature” is dead.

Despite all of this, our self is soothed by the objects because of the fact that they are, even when animated, a self outside the self. Zoltán Béla's objects are strange, but soothing. Maybe they are there in order to fulfill our secret wish to become plain: we are tired of always being subjects (of art, artists, producers, viewers). We all say we want the Subject,

Béla, dar totuși liniștitoare. Poate că sunt acolo pentru a răspunde dorinței noastre secrete de a ne „aplatiza”: oboseala noastră de a mai fi subiecți (ai artei, artiști, producători, privitori). Toți declarăm că ne dorim Subiectul, Sinele, și aparent nimeni nu vrea să fie Obiect (Hito Steyerl, Michael Taussig). Lucrurile reale, „obiective”, tari au virtutea de a dezanima Subiectul, de a-l odihni și a-l anula. Să fim inanimați, să ne abandonăm, să fim un cub de sticlă, să fim cheia din interiorul cubului, să fim lingura de lemn, casca ruginită, să fim o simplă cărămidă. Plăcerea imensă de a nu mai fi Subiect. A-ți pierde Subiectul. Prin obiecte, plăcerea pasivă de a fi „femeie”.

Și invers. Tocmai pentru că sunt „goale”, obiectele sunt buni candidați pentru umanizare, animare, însuflețire, sunt evocatoare și atmosferice. Sunt pline de oameni (Bruno Latour), obosite la rândul lor de câți oameni locuiesc în ele, de câte subiectivități și câte vieți se consumă înăuntrul lor. Obiectele vechi, delabrate și „salvate” de Zoltán Béla, găsite după ce fuseseră abandonate, sau reperate întâmplător, recuperate de cine știe unde sau, dimpotrivă, luate de undeva de la îndemână unde adăstaseră ani neobservate de nimeni, sunt ruine. Ele sunt melancolia lui în fața celui care a fost cândva (de unde arderea, rugina), sunt pentru el un „acasă”, o patrie interioară, o mamă și un tată, o ruină liniștitoare privită din afară. Obiectul e un discurs către sine ca și cum strămoșii noștri ne-ar sări în ajutor și „ne-ar salva”, ar media pentru noi (Jean Baudrillard), între noi și lucruri. La Zoltán, obiectele abstrase, reconfigurate, sunt foste obiecte dispărute, pierdute. *When objects are lost, subjects are found* (Joshua Simon). A-ți (re)găsi Subiectul, siguranța plăcută de a fi „bărbat” prin obiecte.

Obiectele strânse, manipulate, modificate, reconfecționate de Zoltán Béla au ceva de „curiozitate”, sunt nu atât frumoase, cât ciudățele; atunci când nu sunt vernaculare și etnografice, sunt absurde sau capricioase, mai întotdeauna speciale, „curioase”. Zoltán e un artist-colecționar (artistul ca *wild custodian*, Steven Bann), ale cărui obiecte au ceva din „infernul curiozității” (Maurice Rheims), această maladie plăcută de a înscrie sau a citi în obiecte sensuri, simboluri, metafore, alegorii. Cu toată materialitatea lor directă și francă, obiectele lui Zoltán au ceva oblic, sunt ironice, zic altceva decât par să zică, bricolează sensuri: palimpseste. Îți trebuie o cheie ca să deschizi obiectul, or felul lui de a ți se adresa contracarează sensul clar și tare, se joacă cu un înainte și înapoi, cu un prezent și un trecut, cu mai multe niveluri de limbaj, cu ceva între o afirmație și o întrebare, cu ceva care s-a pierdut și ceva care a supraviețuit. Alegoricul lui definitoriu stă uneori în scriere. Niște lucrări recente ale artistului sunt plăci de granit și marmură pe care stă scris cu litere *all'antiqua*: *Feeding on memories, Living in past present future*.

the Self, and apparently no one wants to be the Object (Hito Steyerl, Michael Taussig). Real, hard and “objective” things can inanimate the Subject, can put him to rest and cancel him. Let’s be inanimate, let’s abandon ourselves, let’s be a glass cube, the key inside the cube, let’s be the wooden spoon, the rusty helmet, let’s be a simple brick. The immense pleasure of no longer being a Subject. Losing your Subject. Among the objects, the passive pleasure of being a woman. And the other way around. Precisely because they are empty, objects are good candidates for being made human, for being enlivened — they are evocative and atmospheric. They are filled with people (Bruno Latour), themselves tired by the amount of people living in them, by the subjectivities and lives that are going on inside. The old objects, degraded and “saved” by Zoltán Béla, are ruins, things he picked up after having been abandoned, retrieved from who knows where or, on the contrary, taken from somewhere close, where they had stayed for years, unseen. They represent the melancholy of confronting his past self (therefore the burns and the rust), they represent a home, a mother and a father, an internal fatherland, a soothing ruin being observed from the outside. The object is a conversation with the self, as if our ancestors can come to our help and “save us”, mediating between ourselves (Jean Baudrillard) and other things. In Zoltán Béla’s case, the isolated and reconfigured objects are former lost objects. When objects are lost, subjects are found (Joshua Simon). Finding your object (again), the pleasant safety of being a man among the objects.

The gathered, manipulated, modified, remade objects of Zoltán Béla are something of an “oddity”; they are not beautiful, but rather strange; when they are not ethnographic, they’re absurd and capricious. Always special, always odd. Zoltán is a collector-artist (the artist as wild custodian, Steven Bann); his objects seem to borrow something from the “inferno of peculiarity”, the disease of seeing meanings, symbols, metaphors and allegories in objects. With all their honest and direct materiality, Zoltán’s objects have something oblique about them; they are ironic, they say something else than they seem to at first sight, they have a collage of meanings: palimpsest. You need a key to open the object; the way it is addressing you goes against a clear meaning, it plays with a before and an after, between the past and the present, with multiple layers of language, with things that are caught between statement and interrogation, with something that has been lost and something that has survived. It is in writing that you sometimes find the allegorical that is characteristic of his work. Recent works of his are a few plates of marble and granite, on which he wrote, with letters all’antiqua: Feeding on memories, Living in past present future. The quaintness and roughness of objects dating to the Romanian communist regime — another “collection” by him — are also allegorical-nostalgic.

Alegoric-nostalgice sunt și frustetea și pitorescul obiectelor familiare curente în comunismul românesc, o altă zonă a „colecției” artistului; facilul lor e facilul copilăriei, cei din generația lui Zoltán Béla au avut de-a face cu asemenea obiecte copii fiind: creta Pionier, lăterna Elba, cutia FLARO cu ace cu gămălie, eugenia. A strânge obiecte și a le acorda o atenție specială, a le prelucra apoi și a le picta nu e întâmplător – tatăl artistului colecționase la viața lui ceramică.

Alegoria e un bricolaj de sensuri, o pendulare între două planuri, ca în acele naturi moarte de secol XVII în care ai în față o copioșenie de obiecte familiare, pentru ca într-o fantă mică, undeva departe, în fundal, să aibă loc adevărata scenă a imaginii: Isus cu Marta și Maria, intrarea în Templu sau crucificarea. Exact această co-prezență de fundal, undeva în spate și departe, în mic, este cea care l-a făcut pe unul dintre artiștii care au văzut-o să declare că expoziția lui Zoltán Béla de la MNAC este o „expoziție mistică”. Spiritualul ei e alegoric, difuz, atmosferic, o *vanitas* feminizată. Nu poți face invizibilul vizibil, dar poți face ca prin (hiper)vizibil să se arate că există un invizibil (Jean François Lyotard), e sarcină care i se atribuie lui Hermes dintotdeauna. Alegorie (pe linia lui Michaël Borremans, poate): împachetările plastice, cruci, avioane, case complet ascunse sub materiale ca în niște ambalaje mai mult sau mai puțin plauzibile. Substratul ermetic, alegoric, „mistic”, nu e un program și nu e o scenă frontală, stridentă, ci mai degrabă parte dintr-o dinamică mediumnică a obiectelor (istoricul Steven Bann spune că întoarcerea reprimatului în obiectul-„curiozitate” din cabinetele de colecție este religiosul).

Toate obiectele și picturile cu obiecte au un *unfinished bussiness* (expresia istoricului David Morgan în legătură cu persistența spectrală a vrajei în lumea dezvrăjită în care trăim acum). Toate sunt arse, ruginite, metamorfozate: starea lor de mai demult, reală sau fictivă, e adusă înapoi aici, ca și cum ceea ce s-a pierdut nu s-a încheiat încă. *Unfinished*: ciobitura unei mici bucăți de mozaic este decupată exact în dreptul motivului decorativ, exact acolo unde se pupă „figura” cu „fondul” lui. Obiectele și picturile lui Zoltán Béla sunt o modalitate de a rămâne undeva, mai aproape sau mai departe, prin preajma religiosului (Zoltán e un maghiar catolic trăind într-o majoritate de ortodocși români). Poate cele mai frumoase, adică riscate, obiecte din pictura lui Zoltán Béla sunt îngerii și statuile. Îngerii lui sunt statui religioase purtând semne ale ruinei. Unul pare o Madonnă cu fața devastată, iar dexteritatea picturală a lui Zoltán Béla (de data asta deloc hiperrealistă, ci dimpotrivă, dezlănțuită până în buza nerecognoscibilului abstract: pictură desfigurată) face din întreaga imagine un imprint fantasmatic al rocilor și crevaselor minții noastre. Pictura e pur și simplu superbă. O relicvă estetizată.

Their ease is the ease of childhood; for people his generation, these objects were common: the Pionier chalk, Elba flashlight, the FLARO box with sewing needles, Eugenia biscuits. He doesn't collect and give special attention to objects, he doesn't remake them and paint them by chance: the artist's father had collected ceramics. Allegory is a collage of meanings, an oscillation between two plains, like in those seventeen century still lifes, which confront you with a multitude of familiar objects, while in one small niche, somewhere far away in the background, the real scene of the painting takes place: Jesus with Martha and Mary, the coming in the Temple, the crucifixion. The presence of this background, somewhere out back and far away, is the reason why one of the artists that saw Zoltán Béla's exhibition at MNAC has said that it was a "mystical exhibition". The spiritual in it is allegorical, diffuse, atmospheric, a feminized vanitas. You can not make the invisible visible, but by using the hypervisible you can show that there is an invisible (Jean François Lyotard) – always a task attributable to Hermes. Allegory (according to Michaël Borremans, maybe): the plastic wrappings, the crosses, planes, houses completely hidden under materials that look like more or less plausible packages. The hermetical, allegorical, "mystical" substrate is not a program or a loud and upfront artistic statement, but rather part of a psychic dynamic of objects (the historian Steven Bann says that the return of the repressed in the oddity-objects found in curiosity shops is the religious itself).

All objects and paintings of objects have an unfinished bussiness (a term David Morgan uses to describe the spectral presence of enchantment in the disenchanted world we live in). All of them are burnt, rusted, changed: their former state, real or fictitious, is brought back here, as if what has been lost isn't yet over. Unfinished: a broken piece of mosaic is cut out right where the decorative motive should be, where the "character" meets the "background". Zoltán Béla's objects and paintings are a way to stay in the close or not so close vicinity of the religious (Zoltán is a Hungarian catholic living among orthodox Romanians). Maybe the most beautiful and risky objects in his paintings are the angels and the statues. His angels are religious statues, bearing the marks of ruin. One looks like a Madonna with a devastated face, and his dexterity (this time not a hyperrealist one; on the contrary, unleashing itself right to the edge of the unrecognizable abstract: the disfigured face) turns the entire image into a fantastic imprint of the rocks and crevices of our own minds. The painting is simply superb. An aestheticized relic.

INSTALAȚIE / *INSTALLATION*, 2015

SELECȚIE LUCRĂRI

curator: Adriana Oprea

Anexa — Muzeul Național de Artă Contemporană
București, RO

SELECTED WORKS

curator: Adriana Oprea

*Annex — National Museum of Contemporary Art
Bucharest, RO*

Imagine din expoziție / *Exhibition view*

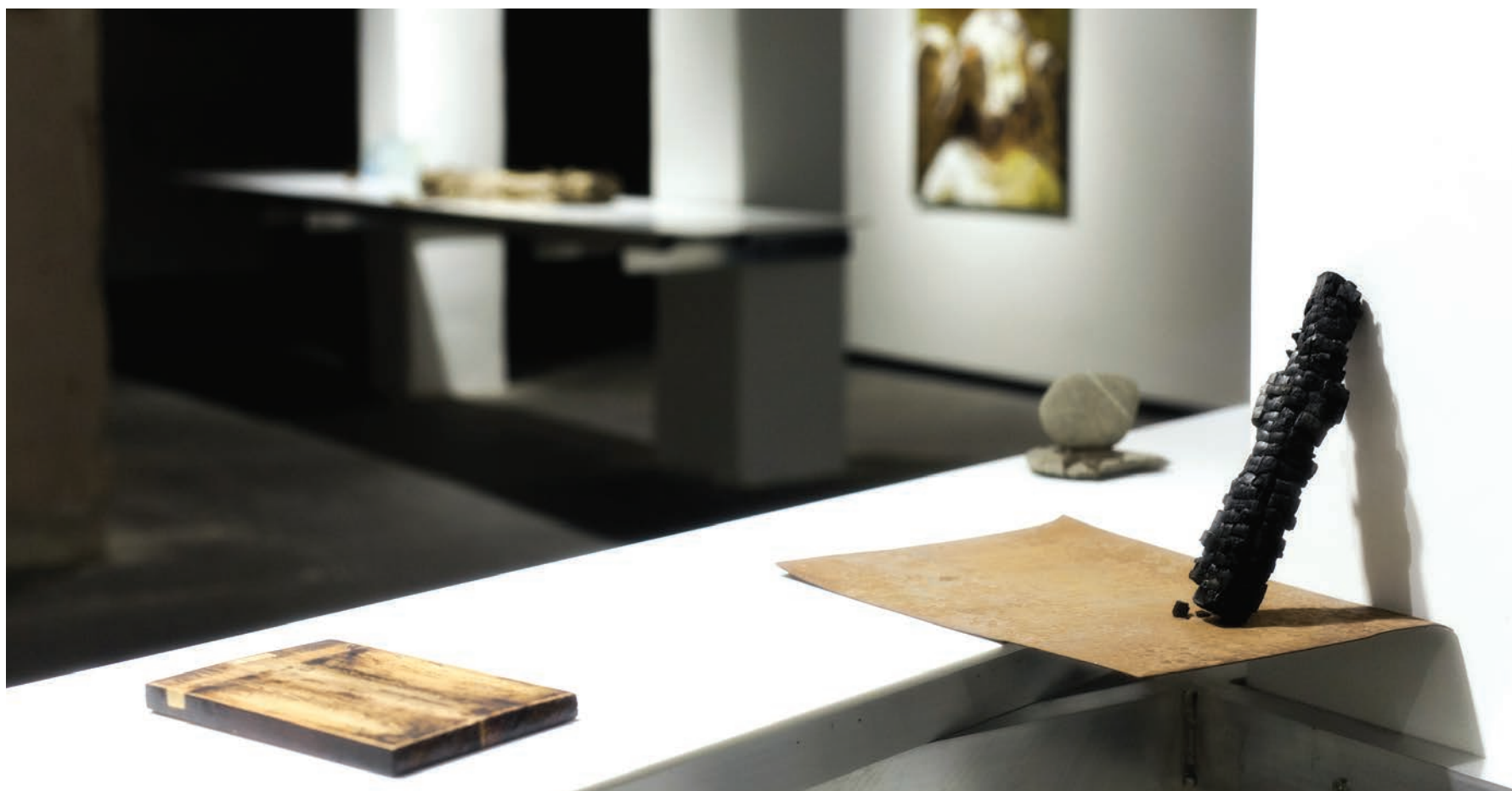

Relevare, 2014, 15x23cm, ulei pe lemn / *Awareness*, 2014, 15x23cm, oil on wood;
Jean Philippe Guilbert Collection

Rana, 2015, 10x15cm, ulei pe lemn / *Wound*, 2015, 10x15cm, oil on lime wood;
Private Collection

Tempo, 2014, 100x100cm, ulei pe pânză / *Tempo*, 2014, 100x100cm, oil on canvas

Umbre contemporane, 2014, 100x100cm, ulei pe pânză / *Contemporary Shadows*, 2014, 100x100cm, oil on canvas

Traietorie, 2014, 15x10cm, ulei pe pânză cașerat pe lemn / *Trajectory*, 2014, 15x10cm, oil on canvas mounted on wood

Fără titlu [Viena], 2014, 100x100cm, ulei pe pânză / *Untitled [Vienna], 2014, 100x100cm, oil on canvas*

Fără titlu, 2013, 40x30x20cm, spini și vopsea / **Untitled**, 2013, 40x30x20cm, painted thorns

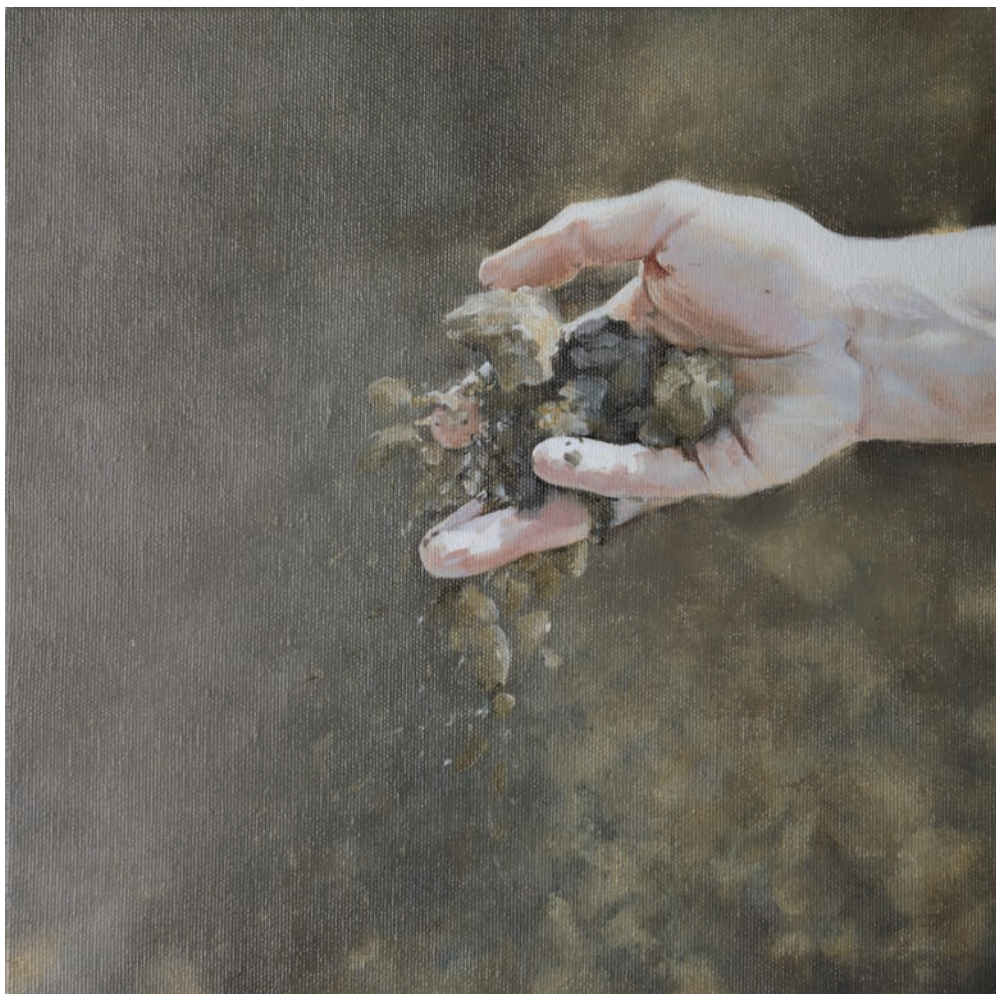
Stare, 2013, 20x10x8cm, piatră de râu, potcoave, rășină / **State**, 2013, 20x10x8cm, river stone, horseshoes, resin

Fără titlu (Veneția), 2013, 20x25cm, ulei pe pânză cașerată pe lemn / **Untitled (Venice)**, 2013, 20x25cm, oil on canvas mounted on wood

Inspiră, 2011, 60x90cm, ulei pe pânză / *Breath*, 2011, 60x90cm, oil on canvas

Fără titlu, 2012, 30x30cm, ulei pe pânză / **Untitled**, oil on canvas, 2012, 30x30cm, Private Collection

Fără titlu, 2012, 40x40cm, ulei pe pânză / *Untitled*, 2012, 40x40cm, oil on canvas

Fără titlu, 2012, 40x40cm, ulei pe pânză / *Untitled*, 2012, 40x40cm, oil on canvas

Fără titlu, 2012, 40x50cm, ulei pe pânză, detaliu / *Untitled*, 2012, 40x50cm, oil on canvas

Urmă, 2013, 60x60cm, linguri de lemn arse / *Trace*, 2013, 60x60x4cm, burned wooden spoons

Evanescență, 2013, 100x100cm, ulei pe pânză / ***Evanescence***, 2013, 100x100cm, oil on canvas; Private Collection

Arheologia timpului, 2014, 24x24cm, ulei pe pânză / *Time Archeology*, 2014, 24x24cm, oil on canvas

Fără titlu (Viena), 2014, 10x15cm, ulei pe pânză cașerată pe lemn / *Untitled (Vienna)*, 2014, 10x15cm, oil on canvas, mounted on wood

Fără titlu, 2014, 25x9x7cm, fier alămit / **Untitled**, 2014, 25x9x7cm, brassed iron

Fără titlu (Budapesta), 2014, 10x15cm, ulei pe pânză cașerată pe lemn / **Untitled (Budapest)**, 2014, 10x15cm, oil on canvas, mounted on wood

Nefolositor, 2014, 40x320x10cm, mătură /
Useless, 2014, 40x320x10cm, broom

Interviu — Gergő Horváth în dialog cu Zoltán Béla

Interview — Gergő Horváth Q&A with Zoltán Béla

Gergő Horváth: Lucrările tale de la Bucharest Biennale 6 explorează transpunerea narativă a unor probleme ca tristețea și căutarea identității, fie că vorbim de identitatea colectivă, fie de cea individuală. Preiei anumite momente din istoria colectivului și le treci printr — un filtru personal, forțând privitorii, care au fost participanți activi la aceste evenimente, să devină pasivi prin observare, iar pe participanții pasivi să devină activi prin dezbateri.

Zoltán Béla: Deși eram interesat în acea perioadă de tema timpului și a efectelor acestuia asupra omului, a memoriei și a istoriei, lucrările mele de la BB6 sunt alcătuite din elemente disociate. Atât la nivel ideatic cât și al execuției, ele se raportează nu doar la prezent, ci mai ales la trecut — un trecut colectiv —, dar și la viitor, și asta tocmai prin finalitatea și unicitatea lor. Autenticitatea materialelor folosite la realizarea lucrărilor este crucială; pentru mine, materialul are memorie. Astfel, textura, patina timpului dar și materialul în sine scot în evidență creativitatea artistică. Fiind preocupat de întrebările existențiale ale trecutului, prezentului și viitorului, am creat un obiect care să fie compus din elemente ce aparțin de fiecare etapă a ființei. Astfel, o cască rusească din al Doilea Război Mondial, nichelată și cromată, a fost îmbogățită cu două aripi de uliu șoricar și a devenit altceva — și — a schimbat menirea, a trecut la nivel metafizic. Elemente din trecut au fost aduse în prezent pentru a ascende la viitor. Un element oarecum banal și la îndemâna oricui (cuiul) — supradimensionat — este scos din contextul obișnuit, iar rolul său — acela de a penetra — este eliminat, adăugându — i — se o altă floare. Astfel, se transformă într — un Obiect nonfuncțional. Rolul cuiului este răsturnat, utilul este înlocuit cu narativul, banalul cu unicitatea, iar materia devine vie.

Gergő Horváth: Your works at the Bucharest Biennale 6 explore the narrative rendition of problems like sadness and the search for an identity, whether it's a collective identity or an individual one. You take certain moments from the history of the collective and you filter them subjectively, forcing the viewers, that have been actively engaged in these events, to disengage and remain passive through observation, while the passive participants become active through debate.

Zoltán Béla: Although in that period I was interested in the theme of time and the effects time has on man, memory and history, my works at the BB6 are made of disjointed elements. Both ideally and in regard to the artistic rendering, they relate not only to the present, but especially to the past — a collective past — but are also tied to the future; that is their goal and uniqueness. The authenticity of the materials I use in my works is crucial; for me, the material has memory. Its texture, the traces time leaves on it and the material itself highlight artistic creativity. Being preoccupied with existential questions concerning the past, present and future, I have created an object from elements which belong to every stage of being. A chromed Russian military helmet from the Second World War has been enriched with the wings of the common buzzard and becomes something else — it has changed its purpose, it passed to a metaphysical state. Elements of the past had been brought to the present in order to work up to the future. A somewhat commonplace object, like a nail, that anybody can find anywhere, is pulled out of its normal context and its main function — that of penetration — is left out by adding a flower

GH: Azi timpul devine unul dintre cele mai mari luxuri. Mă refer atât la managementul timpului în zona profesională, cât și – în cazul multora dintre noi – la timpul liber. El devine un obiect care trebuie organizat cât mai eficient, ca nu cumva să se piardă vreo secundă, vreun moment sau vreo amintire. Cum crezi că se raportează preocuparea ta ca artist cu timpul și reflectarea acestui lucru în lucrările tale cu faptul că trăim într – o epocă în care atunci când conștientizăm faptul că timpul nostru este finit, acest timp și eficientizarea lui devine o prioritate?

ZB: Într – adevăr, se spune că timpul cuantificabil ar fi mai scurt astăzi. Supraspecializarea domeniilor care alcătuiesc în zilele noastre viața, inclusiv în domeniul artei, are și un revers, dacă nu un preț. Un proverb japonez spune: „Orice lucru primit gratuit devine mai scump”; câștigăm într – o parte, dar pierdem în alta. Totodată, viața pare să se scurteze. Este mult mai intensă, timpul este hiperconcentrat și, în consecință, ne scapă elemente esențiale ale vieții, dacă nu chiar viața însăși. Presiunea momentului crește. Până și percepția asupra realității devine alta. Așa se face că melancolia provocată de amintiri ale timpurilor trecute devine o stare recurentă. Încercăm să reducem sau chiar să îndepărtăm efectele timpului asupra noastră și, simultan, ne străduim să ne agățăm de memoria afectivă. Contrastul dintre vechi și nou crește tot mai mult. Amestecul între credințe și practici suprimă adevăruri milenare.

GH: Unde duce accelerarea aceasta în zona artei?

ZB: Mă refer la obiceiuri, la deprinderi vechi de milenii, care au lăsat urme în ADN – ul uman. Dar în ziua de azi manifestările artistice s – au diversificat atât de mult, încât transcendența prin artă nu pare un dat dorit. Pionieratul este sărit, punându – se accent pe inedit. Întoarcerea la tradiție, interesul pentru ascendentul genealogic par concepte perimate, anacronice. Știința și medicina încearcă să explice adevăruri intuitiv – practice.

GH: Pe scena românească însă pare să mai existe încă loc pentru tradiție. Cum crezi că influențează asta zona culturală?

ZB: Așa este. Chiar dacă este mult diluată, în unele cazuri poate de – a dreptul uitată, tradiția are încă un rol în viața noastră. Arta reprezintă un flux cu traiectorie ciclică. Tendințele resimțite de artiști sunt complementare. Poate că recuperarea tradiției, a ceea ce suntem de generații încoace, a

to it. This way, it turns into an object with no functionality. The function of the nail is inverted, the useful is replaced by the narrative, the commonplace with uniqueness, and matter comes alive.

GH: *Today, time has become a great luxury. I'm referring both to how time is managed professionally, but also to spare time. It becomes an object that must be organized more and more efficiently, so that not even a second, a moment or a memory is lost. How do you think your interest in time and the way it reflects in your works correlate with the fact that we live in a world when, as soon as we realize time is finite, the priority becomes making it more efficient.*

ZB: *They say that quantifiable time is shorter. Overspecialization of the areas that make up our daily lives has a downside, if not a price. A Japanese proverb says: "A thing you received for free will become more expensive." We win on one side, but lose on the other. Life seems to shorten. It's much more intense. Time is hyper-concentrated and, by way of consequence, some essential parts of life – if not life itself – elude us.*

The pressure of the moment increases. Even the perception of reality changes. Melancholy instigated by memories from the past becomes a recurrent state. We try to reduce and even annul the effects that time has on us while, at the same time, clinging to our emotional memory. The contrast between old and new grows stronger. The blend of beliefs and practices suppresses millennium-old truths.

GH: *Where, in art, does this speeding-up lead to?*

ZB: *I'm talking about customs, millennium-old habits that have left traces in the human DNA. Today, artistic acts have diversified so much that transcendence through art is no longer a given, or something to be wished for. Originality has been replaced by the novel and the unseen. A turn to tradition or the interest for biography seem old-fashioned, anachronistic. Science and medicine try to explain intuitive-practical truths.*

GH: *In Romania, though, there seems to still be a place for tradition. How do you think that influences the cultural scene?*

ZB: *That's true. Even if it's watered down, maybe even forgotten in some cases, tradition still plays its part in our lives. Art is like a tide with a classic trajectory. The tendencies the artists feel are complementary to it. Maybe this retrieving of tradition, of the things we have been for generations, of*

cunoașterii sinelui prin ceea ce am fost și prin ce am moștenit, și nu neapărat prin ce am adus noi, sunt acum mode, dar e cert că sunt din ce în ce mai prezente în lumea artei.

Ceea ce își propune artistul, indiferent de zona culturală din care vine, este să se cunoască mai bine. Să găsească esența lucrurilor, a evenimentelor, a sinelui. După ce o găsește, totul devine mai clar.

GH: Într-adevăr, unii artiști încearcă să își găsească o identitate prin tradiție. Totuși, nu ar fi util să izbutescă să își formeze și propria identitate, în loc să își asume una sau chiar să o moștenească din tradiție?

ZB: Drumul unui artist este cumva inițiativ. Ajunge, din întâmplare sau având oarecare înclinații artistice, la o școală, la un liceu specializat unde învață diferitele tehnici clasice de exprimare, prin care să poată reproduce ceea ce vede. Dacă are noroc de profesori talentați de istoria artei, de filosofie sau care predau alte materii înrudite cu arta, ori dacă este interesat și de latura teoretică, ajunge la examenul pentru ciclurile superioare de învățământ cu lecția învățată. Aici se repetă în oarecare măsură pașii din liceu, dar la un alt nivel. Apare dorința de a se găsi pe sine, de a se răzvrăti împotriva profesorilor, de a frecventa alte sisteme de învățământ din străinătate sau de a fi autodidact. Apar întrebările: cine sunt, ce fac aici, cât din ceea ce sunt eu este educație, tradiție, care este nucleul? La aceste întrebări va încerca să răspundă în următorii ani, când va căuta să-și găsească o identitate proprie, unică.

GH: Spuneai mai demult că într-o perioadă erai interesat de timp și de efectul lui asupra vieții noastre. În ce direcție te îndrepti acum?

ZB: Tema timpului s — a păstrat într — o anume măsura în noua serie la care lucrez. De fapt, mai degrabă efectul lui asupra realității înconjurătoare. Dar acum imaginea de la care pornesc este ca o scânteie. Mă concentrez pe bucuria de a picta, pe gesturi și culoare, iar la sfârșit apare elementul cheie, de multe ori realizat *alla prima*. În paralel, am început o cercetare în istoria familiei mele pe linie paternă; lipsesc câteva verigi pe care aș dori să le găsesc. Am norocul ca fratele vitreg al bunicii mele să fi realizat arborele genealogic al familiei scriitorului Sütő — Nagy László, străbunicul meu. Dar această recuperare o văd ca pe o posibilă sursă de inspirație, un punct de plecare, nu ca pe o finalitate sau o destinație.

the knowledge of the self through what we have been and what we have inherited — and not necessarily through what we ourselves have brought to the table —, all these might be statements of fashion, but it is clear that they occur more and more often in the art world. What the artist sets out to do, regardless of his cultural background, is to know himself better. To find the essence of things, of the event, of the self. After he finds it, everything becomes clearer.

GH: *It's true, some artists try to find an identity through tradition. Still, wouldn't it be useful if they could form their own identity, instead of committing to another, or even inheriting it from tradition?*

ZB: *The road of the artist is one of initiation. He ends up, either by mistake, either through some artistic merit, in a school, or an arts high school where he learns different techniques of expression, that help him replicate what he sees. If he's lucky enough to have good art history teachers, or philosophy teachers or teachers in any other subject related to art, if he's interested in the theoretical, then he will already know what he needs when applying for college. Here, he rehearses the things he has learned in high school, but on a different level. He now wishes to find himself, to rebel against his teachers, to experience other educational systems, foreign ones, or simply teach himself. This is a time for questions: who am I? what am I doing here? how much of me is education, tradition? which part of me is the nucleus? He'll try to answer them in the next few years, while attempting to forge an identity, his own.*

GH: *You said in the beginning that you used to be interested in time and its effect on our lives. What are your interests now?*

ZB: *I've kept time as a theme in this new series I'm working on. It's more about its effect on the reality around us. But now, the image I start with is like a spark. I focus on the joy of painting, on gestures and color, and in the end the central elements appear, elements which I often paint in one go.*

Apart from that, I have begun a research into my family history, on my father's side. There are a few missing links which I'd like to find. I'm in luck, because my step brother has traced the family tree of Sütő-Nagy László, my great-grandfather. But I'm doing this as a point of departure, as a source of inspiration, not as a goal or a point of destination.

GH: Așadar, într-o oarecare măsură, te lași ghidat de ascendență pentru a te putea descoperi prin arta ta.

ZB: Încă din facultate, la cursurile de filosofie am fost preocupat de tema Destin/Clipă. Am încercat să răspund la întrebările: de ce unii oameni au o viață grea, un destin marcat de încercări peste încercări, în vreme ce alții sunt binecuvântați să trăiască într-un flux lin. Se spune că nu ne alegem țara și familia. Cât la sută din ce suntem este genetică și cât reprezintă educația sau liberul arbitru? Cine suntem? Până acum, anul 2015 a fost pentru mine unul al încercărilor – mama, Elisabeta, a trecut în neființă, am suferit schimbări la nivel personal, familial și, bineînțeles, profesional. Sunt la răscruce pe toate palierele vieții, așa că simt nevoia de o clarificare a laturii genealogice, ca să înțeleg mai bine prezentul și să conștientizez viitorul.

În 2009, afirmam că-mi doresc un echilibru între viața de familie, cu tot ce presupune aceasta, și artă. Acum încep să realizez cât de dificil este să menții acest echilibru.

Pentru mine arta este un fel de a fi. Acum încep să realizez ce presupune acest verb.

GH: So, partially, you let yourself be guided by ancestry in order to discover yourself through your art.

ZB: In college, in my philosophy courses, I concerned myself with the problems of moment and destiny. I tried to find answers to why some people are dealt a tough life and have a destiny marred by challenges, whereas others are blessed with a more gentle flow of life. It is said that you do not choose your country or your family. How much of what we are is in our genes and how much is education and free will? Who are we?

Up until now, 2015 has been a year of adversity for me. My mother, Elisabeta, passed into the great beyond. I suffered many personal changes, in my family and my career. I am at a crossroads, so I feel the need to clarify my family's past in order to better understand the present and to be aware of the future.

In 2009, I said that I wanted to find a balance between my family life and art. I'm now beginning to realize how difficult it is to keep that balance.

For me, art is a way of being. I am now starting to realize the true meaning of the word.

Obiect nonfuncțional, 2012, 7x154x6cm, fier forjat / *Nonfunctional Object*, 2012, 7x154x6cm, wrought iron;
Jean Philippe Guilbert Collection

BB6 — APREHENSIUNE. ÎNȚELEGÂND PRIN FRICA DE A ÎNȚELEGE / APPREHENSION. UNDERSTANDING THROUGH FEAR OF UNDERSTANDING, 2015 — BIENALA BUCUREȘTI

LUCRĂRI ÎN BIENALĂ

curator: Gergő Horváth
Combinatul Fondului Plastic
Muzeului Țăranului Român
București, RO

ARTWORKS IN BIENNALE

curator: Gergő Horváth
Art Fund Plant
National Museum of Romanian Peasant
Bucharest, RO

I — 6683, 2014, 66x55x44cm, cască nichelată și cromată din al II-lea Război Mondial și aripi de uliu șorecar / I — 6683, 2014 WWII nickelled helmet with chrome plating, buzzard wings

Studiu asupra tranziției

Study on transition

Ghetuțele băiatului scârțâiau, nu se uscaseră de tot peste noapte.

Dădu să iasă în casa scării, dar se opri și întoarse capul spre ușă, căutând în beznă silueta lui taică-său. Văzând vârful aprins al țigării, o luă încet înainte, pășind atent, ca pentru a nu-i trezi pe ceilalți. În urma lui, cheia se întoarse în broască de două ori. Capsulele gecii, rând pe rând încheiate. Bătând cu palma în balustrada rece ca gheața care îl curenta la fiecare atingere, coborî treptele două câte două.

La parter se băgă sub scară.

Lăsându-se pe genunchi, simți cărțile și caietele glisând unele pe copertele celorlalte, alunecându-i în spate, basculate spre capătul opus al ghiozdănoiiului. Cu obrazul lipit de mozaicul sclipind metalic în lumina zăpezii, care la rândul ei sclipea diamantin în lumina zorilor ce zi de zi se lăsau așteptați tot mai mult, tot mai gri și mai antipatici, băiatul găsi puii dormind pe cutiile de carton, strânși covrig, cu boturile vag conturate pe burta cheală a cățelei.

Puii, o prelungire ca o umbră de după-amiază, de după-amiază scandinavă de vară, pornind din burta cheală a cățelei.

Planul era să-l tragă afară pe-al lui, să-l cerceteze și să-l vâre sub o țâță mai plină. Dar în loc să întindă mâna spre puiul maro, îl apucă pe cel mai mare și mai frumos, care avea botul alb și era al lui Elvis de la etajul trei, inamicul lui. Mângâindu-l, se întoarse cu el spre bărbat și i-l arătă, radiind de emoție.

— Lasă-l, mă, jos. Ți-am zis să nu mai pui mâna pe ei?!

Era roșu la față — cât se băgase în cotlonul lor, i se scursesese tot sângele-n cap. Însă la auzul vorbelor răgușite, rostite în silă de taică-său, îl trecu un fior rece.

The boy's boots squeaked, they hadn't yet dried over night. I am the boy.

He moved towards the stairwell, but stopped and turned his head to the door, waiting to see his father's shape in the dark. He saw the burning end of a cigarette and paced slowly forward, as if not to wake the others. Behind him, the key turned twice in the lock. The snaps on his winter coat were fastened. He went down the steps, pounding the ice cold handrail with his palm; each time he did it, it sent a shiver through his body.

On the ground floor, he crept under the staircase.

He sat on his knees and felt the notebooks and textbooks skidding one over another and then sliding down his back, swinging over to the other side of the backpack. He sat his cheek on the staircase mosaic, glistening like metal in the light from the snow, itself glittering like diamonds in the glow of a dawn that seemed to always lag farther and farther behind, gray and hateful. The boy found the puppies sleeping on cardboard boxes, cuddled up, with their snouts easily outlined against their mother's hairless belly.

They seemed like an afternoon shadow, like a Scandinavian summer afternoon shadow, extending outwards from their mother's hairless belly.

He planned to pull his out, inspect it, and place it closer to a tit that had more milk. But instead of reaching for the brown one, he grabbed the big and beautiful one, the white-snouted one, which belonged to his rival, Elvis, from the third floor. Fondling it, he turned towards the man and showed it to him, beaming with excitement:

"Put it down! Didn't I tell you not to touch them?"

His face had reddened; slouched in that corner, all the blood had rushed to his head.

Făcu din nou priză cu realitatea.

Se supuse și-i dădu drumul din mâini ca unei mingi pline de noroi, se șterse de pantaloni apoi îl împinse cu piciorul înspre cățea, care ridicase capul și urmărise toată scena confuză, delirând, sau poate doar înfrigurată, obosită, secătuită de puteri, fără să delireze.

Afară, un șablon gri, gri șobolan.

Liniște; cer balonat, care îți electrizează fesul. Pete de rugină, periferie.

Încercă să calce pe urmele tatălui său, cele mai proaspete, dar distanța dintre ele nu era pe măsura pașilor lui de copil. Trebuia să țopăie dintr-una într-alta. Se temu totuși să nu-l enerveze și mai tare, așa că o luă prin zăpadă de-a dreptul – varianta plictisitoare. Ajuns lângă el, întinse mâna să-l apuce, dar bărbatul se feri.

– Ai pus mâna pe câinele ăla și acum vrei să #\$\$@!?! se răsti el aruncând țigara și suflând fumul în cealaltă parte.

Băiatul nu înțelesese decât prima jumătate – suficient cât să se tragă instinctiv înapoi. Copiindu-i gestul repezit, băgă și el mâna în buzunarul gecii de fâș, în care își afundă apoi și bărbia. Suflând cald, se umezi la gură ca un copil mic mâncând o piersică prea coaptă; în tot acest răstimp, pășea în urma lui taică-său (printre trunchiurile groase de plop, pe lângă mașinile amortite la marginea drumului, lăsând în urmă garajele și grădinile, gunoaiile... pe bătrânul care sorta dimineață de dimineață cojile de cartofi și de pâine, aruncându-le mai apoi în coșul căruței).

Ajunși în piață, bărbatul se opri în fața alimentarei.

– Du-te la mă-ta să-ți dea un corn, zise el, apoi își aprinse o țigară și trase lung din ea, uitându-se în urma băiatului care, patinând, împingea cu ambele mâini ușa grea de metal.

Epreamoale, își zise în gând. Epreamoale, îl mănâncă câinii.

Tarabele erau goale. Vântul viscolise zăpada, lăsând pe plăcile de beton blânde urâte de gheață. Magazinele de haine erau închise. Aprozarul era închis și el, fusese ultima toamnă de producție locală.

Serele erau la pământ.

În chioșcul de tablă, Gheorghe, fostul lui coleg de secție, se mișca în reluare în lumina portocalie a reșoului electric. Era daltonist, nu vedea bine banii, și dacă mai era și băut, îl înșelau la rest toți copiii. Deschidea la cinci în fiecare dimineață, așa se obișnuise. Dar acum era iarnă, fabrica dăduse multă lume

He faced reality again.

He obeyed and dropped the puppy down like a dirty ball, wiped himself on his pants and nudged the animal with his foot towards his mother, which had lifted its head and witnessed the whole scene bleary-eyed, in a sort of delirium, or maybe just chilled, tired and powerless.

Outside, everything was cast in gray. A rathole gray.

Silence, a swollen sky that electrifies the scalp. Rust stains, the periphery.

He tried to step into the tracks his father left in the snow, but they were far between and no match for his baby steps. He had to jump from one place to another. Fearing that it might annoy his father even more, he went straight through the snow – which proved boring. Inching closer, he tried to grab his father's hand, but the man avoided it.

"You touched the dogs and now you expect me to...!" the father snapped at him, flicking his cigarette and blowing smoke the other way.

The boy only understood the first half, but it was enough to make him pull back instinctively. Imitating his father's hurried gesture, he put his hand inside the pocket of his slicker-coat, which he pulled over his chin. Breathing the warm air out, the skin around his mouth moistened as if he had just eaten an overripe peach. He kept walking behind his father, among the bulky tree trunks, past the cars dozing off at the edge of the road, leaving the garages, the gardens and the garbage behind. The old man was there, each and every morning, picking out the potato peels and the old bread, then throwing them in the back of his wagon. When they got to the market, the man stopped in front of the grocery store.

– Go and ask your mother for a croissant.

He then lit a cigarette and took a long drag, watching the boy push the heavy metal door, his feet sliding on the ice.

He's too soft, he said to himself. He's too soft, the dogs will eat him meat and bone.

The stalls were all empty. The wind had blasted the snow, and now the concrete pavement was covered by only a thin layer of ice. The clothes shops were closed. The greengrocer too – it was the last autumn in which the local producers produced anything.

în șomaj și serele erau la pământ. Noroc cu elevii din clasele mari, care-și mai luau câte-o țigară la bucată în drum spre școală... O eugenia, o pungă de pufuleți, o cutie de bulion, un cub de Galina Blanca... Copiii, gospodinele... Mare lucru nu mai avea nici el. Nu mai băgase marfă fiindcă nu se vindea.

— Ce-ai stat atâta?

— Era patroana, zise băiatul mimând o indignare plină de resemnare, mereu pe placul adulților.

— Păi și ce dacă era patroana?

Se plimbăse printre rafturi până îi făcuse maică-sa semn. Când nu era singură, n-avea ce să caute acolo, să bălească la marfă de față cu toată lumea.

— A trebuit s-aștept să se ducă-n spate.

Se luminase, așadar. Cei doi traversară atenți să nu alunece, apoi o ținură tot așa, fără să schimbe o vorbă. La poarta școlii, băiatul grăbi pasul și intră. Înainte să se piardă printre colegi întoarse capul, dar fără să trădeze o intenție anume, fără să vrea să-și ia rămas-bun etc. Taică-său se uită la el, ridicându-se pe vârfuri, vrând parcă să zică ceva – dar ce?

Melancolie acută.

Făcu cale-întoarsă fără grabă, fără să se gândească la nimic. Iritarea difuză pe care o simțise în prezența fiului său dispăru, lăsând loc unei melancolii acute. Traversă strada înapoi și intră în crâșma cartierului, care tocmai se deschisese și se umplea încet-încet de mușterii, în exclusivitate bărbați. Majoritatea singuri la câte o masă sau în picioare; lângă ușă, lângă geam, lângă lăzile de bere sau sprijinind câte-un perete, sorbind tărie contrafăcută la suta de mililitri, pe post de pansament gastric, pe post de mic dejun, pe post de mentosan. Bărbatul, rămas și el lângă bar, stătu o clipă cu paharul în dreptul buzelor, cântărind parcă dacă să-l dea sau nu pe gât dintr-o mișcare.

— Hai noroc! auzi o voce în dreptul lui.

Recablat, întoarse nițel capul și răspunse la salut. Soarele spărsese norii și se ridicase cam de două etaje pe cer. (În spatele geamurilor murdare, peste clădirea de birouri a Avicolei.) Cineva intră și trânti ușa, care începu să scârțâie dând înainte și înapoi și trimise astfel o rază licărindă pe obrazul lui.

În crâșmă, deși aproape plin, era liniște ca în sala de așteptare de la dentist.

Soarele era sus.

Ce făceau toți acolo?

Bărbatul se strâmba după fiecare înghițitură ca după

The greenhouses were in ruins.

In the tin kiosk, Gheorghe, a former workmate of his, sat in the light of an electric heater, appearing to move in slow motion. He was colorblind, couldn't really make out the money, and if he was drunk all the kids duped him for the change. He opened each morning at five, it was a habit. But now winter was here, the factory left many people unemployed and the greenhouses were in ruins. He still made some money from the older students who bought loose cigarette on their way to or from school. A cookie, some corn puffs, a jar of tomato paste, vegetable powder... The children, the housewives... You couldn't find much there. There were no more goods, since they never sold.

— What took you so long?

— The owner was there.

— So what if the owner was there?

He had strolled around the aisle until his mother gestured him to come. He wasn't allowed there, drooling over the goods, when she wasn't alone.

— I had to wait for her to go out back.

Then there was light. The two got across the street, careful not to slip, then continued walking without saying a word. At the school entrance, the boy hurried and walked in. Before getting lost in the crowd of school children, he turned his head, but with no particular intention, not meaning to say goodbye etc. His father watched him, lifting himself up on his toes, as if he wanted to say something — but what?

Acute melancholy.

He turned around in no hurry, thinking of nothing. The vague annoyance he felt when around his son disappeared, taken over by acute melancholy. He crossed the street again and went into the neighborhood bar. It had just opened and was filling up with patrons, males only. Most of them sat alone at a table or about, near the door, near the window, near the crates of beer or against a wall, sipping the hard liquor they used as stomach medicine, breakfast and mouthwash. The man, sitting near the bar, took the glass to his mouth and held it there for a short while, thinking whether to drink it in one swoop.

"Cheers!" he heard a voice next to him.

Called back to the real world, he turned his head a little and answered. The sun had broken through the clouds; outside the dirty windows he saw that it was now climbing on the second floor of the Avicola office building. Somebody walked in and slammed the door, which started creaking, letting in a gleaming ray of light that fell on his cheek.

sirop de tuse.

Nici de fumat nu mai putea fuma; stinsese două țigări la jumătate. Se căzni cu ce mai avea în pahar și ieși afară la aer. Dacă nu se grăbea, la opt fix era la agenția loto.

Mașinile începuseră să circule în sus și-n jos, pe trotuare, în sus și-n jos, aprovizionând cu pâine, lactate, ouă, înghesuind pietonii, dând impresia că se-ntâmplă ceva și în orașelul lor, în pătrățica lor, în cerculețul pizdii mării lor, agitând oarecum atmosfera târgului de provincie.

Ce zi e azi? se întrebă el, dar evită să-și răspundă și se lăsă purtat printre oameni și sănii, ajungând dintr-una într-alta la zâmbetul casierei, pe care nu-l interiorizase cum trebuie la momentul potrivit.

Acasă nu putea s-o aducă. Intrând în bloc, i se confirmă.

Un marinăr uscat de sete urcase pe catarg; spera să vadă țărnuțul, nu să privească-n larg. Urcase până-n vârf ca să afle mirosurile, dulcelețurile purtate de vânt, dar găsi numai vânt.

Simți că se clatină, că-i fuge schela de sub picioare – de ce să se-apeuce? Se descălță, își atârână geaca în cui, apoi dădu scaunul la o parte și deschise frigiderul. Luă câteva îmbucături direct dintr-o cratiță, întingând cu pâine.

Amărât, băgă cratița în frigider și intră în cameră, unde dădu drumul la televizor. Ce-i rămânea de făcut? Se întinse pe canapea, ridicând un picior pe jumătatea de pe verticală, cea pliată și lipită de perete. La televizor rula o emisiune pe care o văzuse cu o seară în urmă. Pe doi, un film de dragoste. Se duse la geam să fumeze o țigară; ba nu, dădu la o parte perdeaua și se uită pe geamul care prinsese a face flori, căci era iarnă, și zăpada scânteietoare îi preluă pentru o clipă spleenul, anxietatea. Prin spatele blocului trecură doi câini. Erau mari și negri și păreau să se grăbească undeva – în orice caz, nu fugeau de frică, ci era mai degrabă ceva ca o certitudine în trapul lor diurn, hibernal.

Când se trezi, sări din pat ca ars. Cât era ceasul? Trebuia să se ducă după băiat. Se încălță rapid, fără să-și mai lege șireturile, trase geaca pe el și ieși. Pe scări își aprinse a enșpea țigară. Cum de dormise atât? se miră simțindu-se sugrumat, expus, zguduit de vise teribile.

Cu o zi în urmă, la alimentară venise vecinul lor, care o amenințase pe nevastă-sa că le dă foc dacă-și închipuie că pot să-l lase în stradă.

Fabrica în care lucraseră amândoi dădea faliment. Începuse să vândă secții întregi dezvoltatorilor privați care, de

The bar was almost full, but as quiet as a dentist's waiting room.

The sun was up.

What were they all doing there?

The man grimaced after every sip, as if drinking cough syrup. He couldn't smoke anymore, he put the third cigarette out half way. He made himself drink what was left in the glass and went to get some air. Without haste, he would make it for the lottery at eight hours sharp.

The cars had started going up and down the sidewalks, supplying stores with bread, milk and eggs, crowding the pedestrians and leaving the impression that something was actually happening here, in this small town, in their little square on the map, in their little fucking circle, something which shook up the provincial atmosphere of the place.

What day is it? he asked himself, but avoided an answer, carried away by the crowd of people dragging sleighs, and going back sideways in his mind to the cashier whose smile he didn't quite register at the time.

He couldn't bring her home. He realized that when he entered the building. A thirsty sailor hurried atop the mast to see. He hoped to spot the shore and not the endless sea. He went in search of sweetness the wind had left behind. But found only the wind. He felt his feet shaking, the scaffolding faltering beneath. Grab on, but grab on to what? He took his shoes off, hung his jacket on a peg, then pulled the chair and opened the refrigerator. He ate straight from the saucepan, dunking the bread in.

Embittered, he put the pan back in the refrigerator and went into the room, turning on the TV set. What else was there to do? He laid himself on the couch, placing one foot up on the back rest that leaned against the wall. They were broadcasting a show he had already seen the night before. On the second channel, a romance. He went to the window to smoke. No, he just pushed the curtain to the side and looked out through the pane that had started to gather ice flowers all around; the glittering snow relieved his spleen and anxiety for a moment. Two dogs passed through the backyard of the housing complex. They were big and black and seemed in a hurry to get somewhere – they weren't running scared; their winter trot seemed certain. When he woke up, he jumped to his feet, frightened. What time was it? He had to go get the boy. He put his shoes on quickly, without tying his laces, his coat and got out. On the way down he lit another of his many cigarettes. How could I sleep for so long? he wondered, feeling choked, laid bare, convulsed by horrible dreams.

cele mai multe ori, le vindeau mai departe la fier vechi. Utilaje, locomotive, vagoane, mii și mii de tone de fier, acolo, sub nasul lor. Dar ca să nu iasă scandal, conducerea era nevoită să găsească ceva, să le poată lua ochii miilor de oameni pe care îi dăduseră în șomaj. Majoritatea locuiau încă în căminele de nefamiliști, rămase acum la mâna lor. Blocurile veniseră la pachet cu fabricile și uzinele patriei, ce veniseră la pachet cu tinerii aduși la oraș în remorci, atrași de promisiunea apei curente, care avea să curgă chiar în casele lor prin una sau mai multe țevi. Acum, rămași fără locuri de muncă, doar cu țevile de apă curentă, tinerii de altădată se vedeau nevoiți să se întoarcă la locurile de baștină. Îngroziți, oamenii căutau o soluție.

Anunțul că ar putea să devină proprietari, să cumpere camerele în care stătuseră până atunci pe degeaba, stârnise în oraș o harababură de nedescris.

Muncitorilor cu vechime mai mare de zece ani li se permitea să cumpere mai multe camere în același sistem avantajos de rate, întâietate având cei cu copii. Astfel, visul oricărui cap de familie era să pună mâna pe două sau trei camere aflate una lângă alta, să zidească ușile inutile și să spargă pereții, să reconfigureze încăperile și să le transforme în apartamente. Iar vecinul avea dreptate. Bărbatul se zăbătuse și făcuse toate demersurile pentru camera în care locuia împreună cu soția și băiatul, precum și pentru cea de lângă, în care locuia el. Și, deși reacționase normal când i se explicase cum stă treaba, garantând că o să-și strângă lucrurile înainte de Crăciun, târziu în noapte se răzgândi. În zgomot de veselă spartă, bătrânul se apucase să-și strige măscările de nebun.

La un moment dat, spre amuzamentul copilului, iconița cu Sfânta Familie înconjurată de o liotă de amorași începuse să trepideze pe perete în ritmul loviturilor de topor.

Când se auzi strigat, își dădu seama că are pantalonii uzi până la genunchi. Îngheț de frică. Își așteptase tatăl în curtea școlii și, în timpul ăsta, bătătorise zăpada rămasă nebătătorită peste zi de joaca lor. I se interzisese să plece singur acasă, dar din motive numai de ceilalți știute.

Ajunși din nou în piață, intrară în alimentară unde o găsiră pe femeie lângă raftul cu băuturi, așezând sticle cu eticheta la vedere. Sosise un sortiment nou de vodcă, Drink Lemon, iar bărbatul se arătă interesat.

The day before, their neighbor came to the grocery store, threatening his wife he was going to set fire to their house if they threw him out in the street.

The factory they both worked in was about to close down. The state had started to sell whole sections of it to private investors that, most of the time, chose to sell it out as scrap metal. Machines, locomotives, coaches, thousands and thousands of tons of iron right under their noses. Afraid of an uproar, the board needed to find something that might fool the people into not thinking about being fired. Most of them lived in boards ran by the companies. The buyers received the buildings along with the factories of the fatherland, along with the young workers that were being brought to town in wagons, drawn in by the promise of running water, that was going to flow right into their homes by way of pipes. As they were now unemployed, and having used the water pipes, the young men had to go back to the places they came from. Terrified, the people were looking for a way out.

The announcement that they might own their own houses, that they could buy their rooms almost for free had stirred the town into a turmoil.

The favorable installment system allowed workers with seniority to buy more rooms; the ones with children had priority. Every father dreamed of buying two or three adjoining rooms, brick up the unwanted doors and tear the walls down, reconfigure the space and turn it into an apartment. The neighbor had a point. The man fought and struggled and did everything necessary to get his room and the one next to his — and at first, the old man kept his cool, promising to even take his things out by Christmas, but late at night he changed his mind. Smashing the tableware, he had started raving and cursing like crazy.

At one point, the little icon of the Holy Family surrounded by a troop of miniature cupids started trembling on the wall, responding to the thumps of the hatchet hitting the other side. The boy found it funny. When he heard his name, he realized that his pants were wet up to the knees. He froze out in fear. He had waited for his father in the schoolyard, spending his time going through the snow that was left unsettled by the other kids. He wasn't allowed to go home alone, he didn't know why.

Arriving back at the market, they both went inside; they found the woman near the liquor shelf, arranging the bottles with the labels in front. A new type of vodka had come in — Drink Lemon; the man showed interest.

— Did he come by here?

— A mai venit?
— Nu, azi nu l-am văzut.
— Oare pe unde umblă, că nici eu nu l-am văzut?
— Dracu' să-l pieptene... Iartă-mă, Doamne, că zic așa!
— Auzi... Dă-mi și mie una de-asta, să văd cum e.
— Cum e... Spirt curat, cum să fie?
— Nu... Da'-s curios.
— Da' ia-ți, dom'le, când ți-am zis eu să nu-ți iei? Bag-o în geacă să nu te vadă careva.

Băiatul se opri în fața raftului cu dulciuri și învârtea pe toate părțile un corn cu ciocolată. Îi era rușine să ceară, dar nici că se putea abține.

— N-avem bani, mamă, îi zise femeia și se duse după teighea, de unde scoase o caramea. Ai dulceață acasă, adăugă împăciuitor. Uite, îți prăjește tata o felie de pâine și mănânci cu dulceață, bine?

Băiatul luă carameaua și dădu din cap, după care se îndreptă spre ieșire. Planul eșuase.

Acasă era mai frig decât la școală. Se dezbracă rapid de costum și își trase un pulover peste cămașa în carouri albastre. Pe deasupra izmenelor puse o pereche de nădragi care îi rămăseseră mici, apoi îmbracă o bundiță împletită, primită în dar de la bunica. De sub canapea pescui o pereche de ciorapi de lână, tot de la bunica. Bărbatul băgă reșoul în priză și își turnă un pahar de vodcă. Când se înroșiră rezistențele, tăie două felii de pâine și le așeză pe marginea reșoului. La momentul potrivit, le întoarse pe cealaltă parte, lăsând să se vadă dungile înnegrite. Băiatul privi procesul îndeaproape.

— Așa, bagă-ți ciorapii în mâncare, îi zise copilului care își încălzea tălpile alături. Vezi să nu-i pârlești, adăugă mai blajin, apoi scoase din frigider un borcan cu dulceață și unul cu untură de porc.

Păstrase vodcă de două degete în sticlă pentru când avea să se întoarcă. Ieșise din casă, dându-i pace băiatului care se apucase să-și facă temele. Îl lăsase în compania unor discursuri rostite în Parlament, treburi care lui nu-i spusese nimic niciodată. Astfel, când îl văzuse pe primul că se ridică, își încheie nasturii și se îndreptă spre tribună, se ridică și el din pat, își încheie nasturii și ieși afară să-și caute ceva de făcut.

Păși atent pe lângă căței, care se aventuraseră în casa scării și pusese monopol pe pragul de la intrare, pe care se chinuiau acum să-l treacă.

— No, not today.
— Where could he be? I didn't see him today either.
— Screw him! God forgive me.
— Give me one of those, to have a taste.
— A taste... It tastes like methyl.
— I know, but I'm curious.
— Take it, then, did I say you couldn't? Shove it inside your jacket and don't let people see you.

The boy stopped near the sweets and was looking closely at a chocolate croissant. He was ashamed to ask for one, but couldn't help himself.

— We don't have money, sweetie, the women told him, going behind the counter and handing him a toffee. You have jam at home, she added apologetically. Daddy's gonna make you some toast and you'll eat it with jam.

The boy took the toffee and nodded, then went for the door. The plan had failed.

It was colder at home than at school. He got out of his uniform and pulled a sweater over his blue checkered shirt. Over his tights he put on a pair of pants that didn't fit him anymore and then a short coat he had from his grandmother. He pulled a pair of wool socks from under the couch; those were from his grandmother as well. The man plugged the electrical stove in and poured himself a glass of vodka. When the stove plates turned red, he cut two slices of bread and set them on its side. At just the right moment he turned them around, facing the burnt side up. The boy was watching him closely.

— That's right, stick your feet in the bread, he told the kid that warmed the soles of his feet nearby. See that you don't burn your socks, he then added, in a kinder tone, while getting the jars of jam and lard from the refrigerator. He kept some vodka for when he would be back. He went out, leaving the boy alone to do his homework. He consigned him to TV politicians debating in parliament — things he never cared for. When he saw the first of them getting up, buttoning his suit and going for the stand, he himself got up, buttoned his coat and went looking for something to do outside.

He walked slowly past the puppies that stood in the entrance and had taken over the threshold he was now attempting to cross.

The clouds had gathered tightly above the city, between the mountains, as if they were running out of sky. The cold had given in, but the clouds, climbing lower and lower, pressed their weight on his rheumatic shoulders.

It was going to snow again.

Norii stăteau înghesuiți deasupra orașului, între munți, de parcă n-ar fi fost destul cer pentru toată lumea. Frigul se înmuiase dar norii, coborând tot mai jos, apăsau pe umerii lui mâncați de reumatism.

Avea să ningă din nou.

Cu pași măsurați, privind în jos, o luă în partea cealaltă, spre lizieră.

Cuprins de o amorțeală plăcută, înaintă încet printre trunchiuri putrede și beldii de alun, prin zăpada vârtoasă, cu crustă de macarons, care nu existau încă, printre copaci și tufe ca baloții de sârmă, amintindu-și de tinerețea lui country, de cătunul în care crescuse. La un moment dat i se păru că vede ceva mișcându-se în depărtare. Se opri și încercă să-și dea seama ce e, om sau arătare, dar nu reuși. Înălță capul și se uită la coroana uscată a copacului de care stătea sprijinit. Privi cerul, care se închisese deasupra lui ca o cutie deasupra chibriturilor. Când amurgise? Se așeză în zăpadă, sprijinit de trunchi, și își aprinse penultima țigară pe care avea s-o fumeze. Viața asta a lui – când amurgise?

Dinspre pădure se apropiară doi bărbați. Unul ținea un cal de căpăstru, iar calul trăgea după el un pin curățat de crengi. Săltă capul spre ei și îi recunoscuse. Erau doi țigani prăpădiți, care umblau tot timpul după fier vechi. Îi mai vedea prin crâșmă, dar de obicei beau afară, în căruță, fiindcă puteau și nu-i lăsa nimeni să stea la mese.

Când se opriă, îi cerură o țigară. Bărbatul ezită, dar scoase pachetul și le întinse câte una la fiecare.

— Foc? Întrebă cel care ducea calul și părea mai bătrân.

Bărbatul îi aruncă chibriturile, mai scoase una și pentru el, ultima, o aprinse de la chiștoc apoi se sprijini din nou de copac, de data asta fără să se așeze. Țigani nu dădeau semne că ar avea de gând să-și vadă de drum. Fumau și se uitau unii la alții, toți trei, ca și când ar fi împărțit o faptă comună. Își trăgeau sufletul, dar de ce se uitau la el amândoi? Ce să-i facă? N-aveau ce să-i facă.

Și totuși, afară se înserase binișor și ei erau doi, în pădure, iar el unul, tot în pădure, unde nu l-ar fi auzit nimeni. Se ridică și făcu un pas într-o parte, în zăpadă. Piciorul se afundă puțin peste gleznă.

— Veniți de departe? sparse tăcerea.

Țigani se priviră și, fără să zică nimic, o luară din loc.

Trebuia să se-ntoarcă și el, dar îi era frică să treacă din nou pe lângă țigani. Privind în urma lor, se simți mic și neputincios. Așteptă să se îndepărteze îndeajuns și se rugă să nu-i treacă băiatului prin cap să coboare, să-și vadă câinii.

With careful steps, looking down, he took the opposite road, towards the outskirts.

Overtaken by a sweet stupor, he proceeded through rotten tree trunks and hazelnut stalks, through the vigorous macaroon coated snow, through the shrubs spread like wire bundles, remembering his country youth, the village where he grew up. At one point he thought he had seen something moving far away. He stopped, trying to work out if it was man or beast, but failed. He looked up and watched the top of the tree he reclined on. Watched the sky that closed on him, like the lid over a box of matches. When had dusk come? He sat in the snow, his back against the tree trunk and lit the second-to-last cigarette he was going to smoke. When had dusk settled over his life?

Two men approached from the woods. One held a horse by its bridle; the horse pulled on a pine trunk stripped of branches. He raised his head and recognized them. They were two wretched gypsies always out to find scrap metal. He used to see them in the bar, but they usually drank outside, in the horse wagon, because they stank and nobody would let them sit at the tables.

They asked him for a cigarette. The man hesitated, but he then pulled his pack out and gave them one each.

— You got a light? asked the older one leading the horse.

The man threw him the box of matches, pulled another cigarette for himself, lit it from the old burning butt, and then again leaned on the tree; this time he didn't sit. The gypsies didn't seem eager to go on their way. They sat there smoking and looking at each other, all three of them, as if they shared a common sin.

They were taking a breather, but why were they watching him? What could they do to him? They couldn't do anything. Still. The day grew dark and there were two of them, and he was alone in the woods, and nobody would hear him. He got up and stepped sideways in the snow. It went to his ankles.

— You been walking long? he broke the silence.

The two gypsies looked at each other and moved on without saying anything. He had to go back, but he was afraid of having to walk by the gypsies again. Watching them move away he felt small and helpless. He waited for them to distance themselves and wished the boy wouldn't think of going down to see the puppies.

IN MEDITATION. FEELING THE SILENCE, 2012
TRACES, 2011

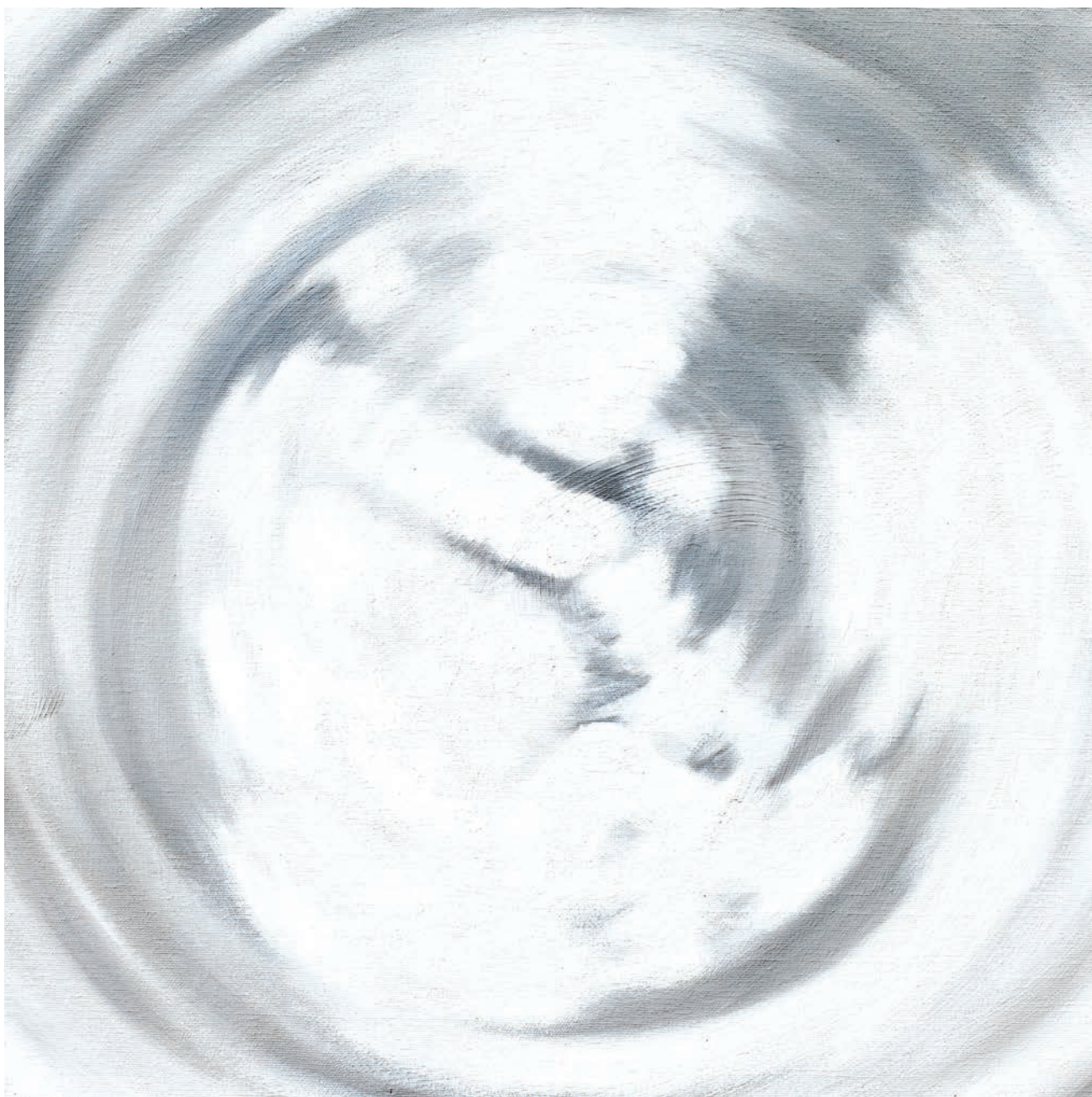
SELECȚIE LUCRĂRI
Galeria Anca Poterașu
București, RO

SELECTED WORKS
Anca Poterașu Gallery
Bucharest, RO

Kōan, 2011, 30x20cm, ulei pe pânză / *Kōan*, 2011, 30x20cm, oil on canvas; colecția SØR Rusche Collection Oelde/Berlin

IN MEDITATION. FEELING THE SILENCE, 2011

Samsāra, 2011, 50x50cm, ulei pe pânză / *Samsāra*, 2011, 50x50cm, oil on canvas

Kōan II, 2011, 50x50cm, ulei pe pânză | *Kōan II*, 2011, 50x50cm oil on canvas

IN MEDITATION. FEELING THE SILENCE, 2011

Fără titlu, 2011, 127x95cm, ulei pe pânză | *Untitled*, 2011, 127x95cm, oil on canvas

Simbol, 2011, 55x60cm, ulei pe pânză / *Symbol*, 2011, 55x60cm, oil on canvas — colecția SØR Rusche Collection Oelde/Berlin

Tăcere, 2011, 50x60cm, ulei pe pânză / *Silence*, 2011, 50x60cm, oil on canvas — colecția SØR Rusche Collection Oelde/Berlin

IN MEDITATION. FEELING THE SILENCE, 2011

Prāna, 2011, 80x40cm, ulei pe pânză / *Prāna*, 2011, 80x40cm oil on canvas — Martin Schneider Collection, Germany

Dvaita, 2011, 30x40cm, ulei pe pânză / *Dvaita*, 2011, 30x40cm, oil on canvas — colecția SØR Rusche Collection Oelde/Berlin

Istorie, 2011, 60x30cm, ulei pe pânză / *History*, 2011, 60x30cm — colecția SØR Rusche Collection Oelde/Berlin

Vertij, 2011, 150x150cm, ulei pe pânză / *Vertigo*, 2011, 150x150cm, oil on canvas — Private Collection

TRACES, 2012

Radiant, 2012, 150x80cm, ulei pe pânză / *Ausstrahlung*, 2012, 150x80cm, oil on canvas — Georg Voynov Collection

Plan de rezervă, 2012, 150x80cm, ulei pe pânză / **Backup Plan**, 2012, 150x80cm, oil on canvas

Marea Cruce, 2012, 100x180x9cm, funie bumbac și tijă oțel / **Big Cross**, 2012, 100x180x9cm, cotton rope & steel bar

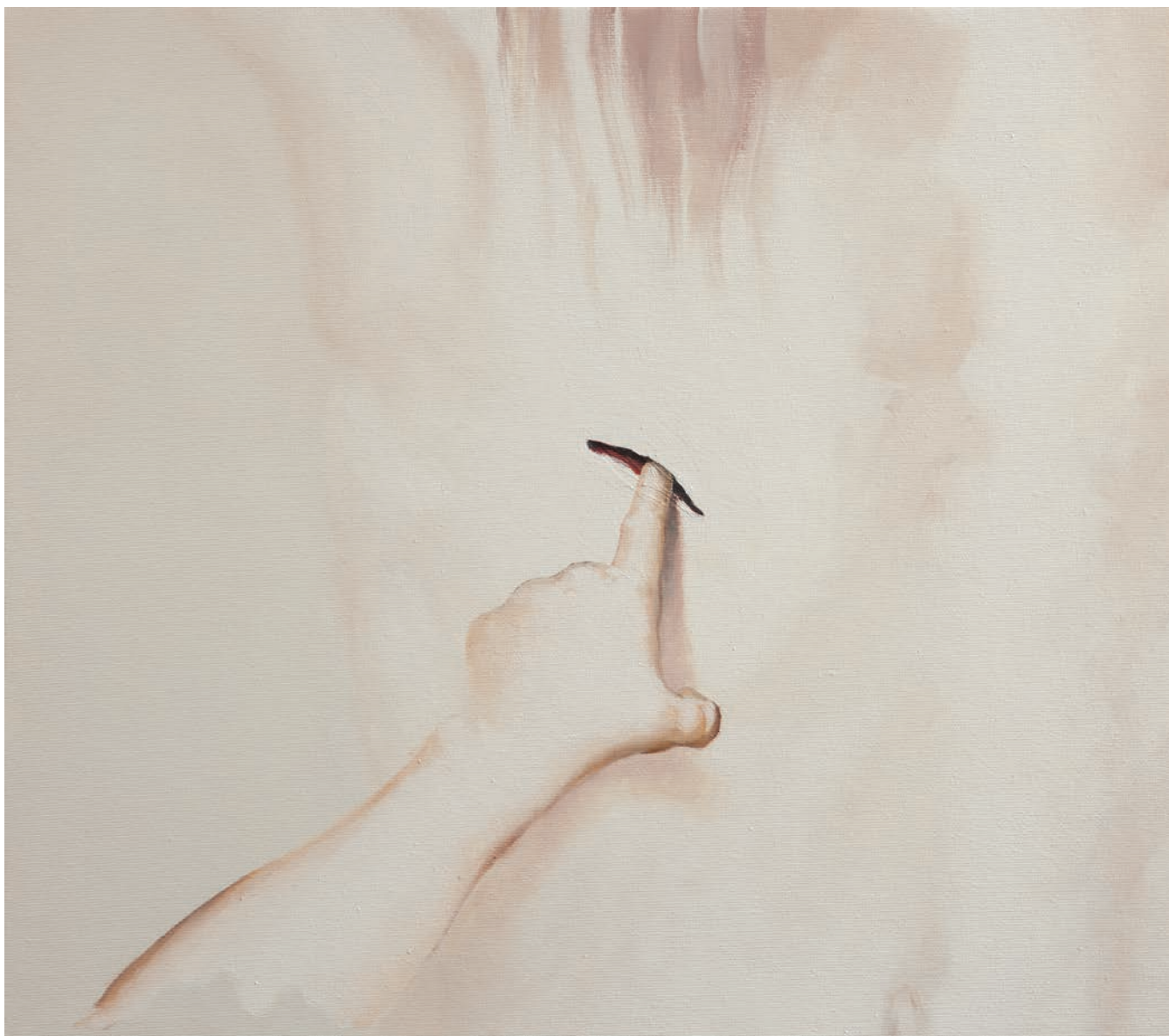

Marea Cruce, 2012, detalii / **Big Cross**, 2012, details

Fără titlu, 2012, 9x145x7cm, lemn ars, polistiren și acrilic /
Untitled, 2012, 9x145x7cm, burned wood, polystyrene & acrylic

TRACES, 2012

Curiozitate, 2012, 50x40cm, ulei pe pânză / *Curiosity*, oil on canvas; 2012, 50x40cm, colecția
SØR Rusche Collection Oelde/Berlin

Necunoscut, 2012, 40x40cm, ulei pe pânză / *Unknown, 2012, 40x40cm, oil on canvas; Private collection, France*

TRACES, 2012

Fără titlu, 2012, 40x50cm, ulei pe pânză / *Untitled, 2012, 40x50cm, oil on canvas*;
Jean Philippe Guilbert Collection

Fără titlu, 2012, 30x30cm, ulei pe pânză / *Untitled, 2012, 30x30cm, oil on canvas*

Fără titlu, 2012, 30x30cm, ulei pe pânză / *Untitled, 2012, 30x30cm, oil on canvas*

A CERTAIN TIME, A CERTAIN PLACE, A CERTAIN STATE, 2010

SELECȚIE LUCRĂRI
LITTLE YELLOW Studio
București, RO

SELECTED WORKS
LITTLE YELLOW Studio
Bucharest, RO

Atracție subită, 2010, 60x90cm, ulei pe pânză /
Sudden Attraction, 2010, 60x90cm, oil on canvas; Private Collection

Față-n față, 2010, 60x90cm, ulei pe pânză / *Face to Face*, 2010,
60x90cm, oil on canvas; Private Collection

Left page: *Nespus*, 2010, 80x100cm, ulei pe pânză / *Unspoken*, 2010,
80x100cm oil on canvas; Private Collection

A CERTAIN TIME, A CERTAIN PLACE, A CERTAIN STATE, 2010

Cu răsuflarea tăiată, 2010, 85x95cm / *Breathtaking*, 2010, 85x95cm, oil on canvas; Private Collection

Pe bune?! 2010, 40x50cm, acrilic pe pânză /
For real?! 2010, 40x50cm acrylic on canvas;
 colecția SØR Rusche Collection Oelde/Berlin

Tocmai a trecut tati, 2010, 95x85cm, ulei pe pânză / *Dad just passed by, 2010, 95x85cm, oil on canvas; Private Collection*

Transient Mood — Estetica efemerului între suspensie și afirmație

Transient Mood — the Aesthetics of the Ephemeral Between Suspension and Affirmation

Înainte de toate, Zoltán Béla este un colecționar – în realitate și în imagine. Ca în cazul oricărui colecționar, atenția artistului se orientează concomitent către obiect și regimul de temporalitate pe care acesta îl implică. Ca *objets d'affection* în bună tradiție bretoniană, piesele din colecția lui (materială și imaterială) sunt efectul dorinței, al unei întâlniri afective semnificative, puse atât sub semnul cauzalității, cât și al unei acțiuni eminamente spontane, nedeterminate și aparent iraționale, ce scurtcircuitează ordinea temporală existentă.

Între expresiile conștiente ale memoriei colective (rezervorul persistent al simbolurilor și imaginilor culturale) și cele inconștiente ale biografiei personale (ADN-ul aceluși sistem intern, închis, perfect repliat asupra propriei istorii se derulează jocul constant al referințelor din imaginarul artistului. Mănată de un tip de *inconștient optic* (pe care artistul îl descria într-o discuție ca fiind o “pulsione către *acel ceva* ce te atrage indirect”), pictura-ca-practică operează după principiile unei arheologii a timpului: sondându-i intervalele, artistul oscilează între reificare și reanimare istorică, expunându-i salturile, latențele și co-existențele într-o țesătură convergentă, în care trecutul și viitorul se întrepătrund. Gustul pentru zona neo-romantică și pentru dimensiunea ruinei este nedespărțit de privirea antropologică, mi(s)tică, și de interesul pentru arta memorială și peisajul istoric – umanizat chiar și în reprezentările cele mai ascetice.

Interacțiunea (sau interșanjabilitatea) dintre prezență (invizibil) și absență (dispariție), materialitate și incorporalitate, imobilitate și mișcare definește o estetică a tranzitoriului în care linearitatea (fatalitatea) timpului este

*First of all, Zoltán Béla is a collector – in reality and in the realm of the image. As with every collector, the artist's attention is focused simultaneously on the object and on the temporal regime the object implies. Being *objets d'affection* in the tradition of Breton, the pieces in his collection (whether material or immaterial) are the result of desire, of a significant affective encounter which can be traced both causally and as an eminently spontaneous, undetermined and apparently irrational action, which short-circuits the existing temporal order.*

The constant play of references of the artist's imagination unwinds between the conscious expressions of collective memory (the permanent reservoir of symbols and cultural images) and the unconscious expressions of his personal biography (the DNA of a confined internal system, perfectly folded in upon its own history). Driven by a type of optical unconscious (which the artist described in a conversation as being “a pull towards that something which indirectly entices you”), the painting-as-practice operates according to the principles of an archeology of time: by investigating its intervals, the artist moves between reification and historical reanimation, displaying its leaps, its latencies and its co-existences into a convergent fabric, in which future and past intertwine. The taste for neo-romanticism and for ruins is inseparable from an anthropological, mystical/mythical view and from the interest for memorial art and historical landscapes – humanized even in their most austere representations.

The interaction or interchangeability between presence (invisible) and absence (disappearance), materiality and

în mod esențial deconstruită. Simptomatică pentru acest mecanism este o serie de lucrări din 2013, în care artistul introduce un dispozitiv vizual extrem de eficace: un drapaj. În *Water Memory, The Day, Imponderability, Spectre* sau *Bound*, obiectele contrase (și oculte) prin acțiunea acestui artificiu plasează imaginea pe un plan incert – dacă nu al antitezei, atunci al ambivalenței sau al sensului latent. Ceea ce în mod natural este dotat cu o prezență fizică certă – un corp, o barcă, un avion, un crucifix – devine, astfel, transfigurat ca o reprezentare impalpabilă a unei imagini în negativ, destinată dispariției iminente. Pus în fața acestei situații paradoxale, privitorul se confruntă cu un vid reprezentational, care aduce timpul în prim-plan. Efemerul devine fața ascunsă a reprezentării – cu atât mai dramatică, cu cât se ancorează în structura seducătoare a unui mediu care, prin tradiția și greutatea materialității sale, se opune tranzitoriului.

Suspensia temporală este o logică ce hrănește practica lui Zoltán Béla încă din seria *Time Capsules* (2009) – relicvare ale istoriei recente, în care artistul expunea reminiscențele fosilizate ale unei culturi de pe atunci dispărute. Bântuit de conștiința impermanenței, artistul părea să se înscrie în acea istorie a efemerului pe care o regăsim în reprezentările *vanitas*-ului în arta occidentală, ce nu înceta să-și deplângă dorința de eternizare în pas cu metamorfoza propriului timp. Aceeași atracție melancolică pentru încapsularea trecutului o întâlnim în lucrările recente, realizate între 2014 și 2015. *Inspirit, Tempo, Transient Mood, Faded Histories* compun un corp de fragmente anatomice disperate și neînsuflețite, o colecție a unui trecut condensat sub formă vizuală, ce aspiră să îndeplinească aceeași funcție de receptacul mnemonic pe care privirea antropologică o atribuie fotografiei memoriale (în calitate de *image-souvenir*). Aspirând să reproducă timpul, imaginea reușește să înregistreze strict amprentele acțiunii lui vorace, urmele decadenței – un timp negativ. Între degradare și conservare se joacă, așadar, drama la care asistăm: decupați (abstractizați) dintr-un flux istoric inaccesibil și nebulos, îngerii de piatră ai artistului își expun rănilor; dezmembrați de canibalismul timpului, ei devin, în cele din urmă, citate temporale, ficțiuni tragice – imagini privilegiate ale devastării și contemplării tacite.

Însă dincolo de dimensiunea de reificare, fragilitatea esențială a timpului își găsește la Zoltán Béla și o altă ilustrație, punând în funcțiune o operație temporală diferită,

incorporeality, immobility and movement defines an aesthetics of the transient in which the linearity (fatality) of time is essentially deconstructed. A series of works from 2013 is representative for this mechanism, where the artist employs an extremely effective visual device: a draping. In Water Memory, The Day, Imponderability, Spectre or Bound, the objects contracted (and concealed) by the action of this artifice place the image on an uncertain level – if not one of antithesis, then one of ambivalence or dormant meanings. In this way, things which naturally are endowed with a certain physical presence – a body, a boat, a place, a crucifix – become transfigured, as an impalpable representation of a negative, reversed image, destined for an imminent disappearance. Faced with this paradoxical situation, the viewer is confronted with a figurative void that brings time in the foreground. The ephemeral becomes the hidden face of representation – even more dramatic as it anchors itself in the seductive structure of a medium that, by the weight and tradition of its materiality, opposes the transient.

The temporal suspension is a logic that feeds the practice of Zoltán Béla ever since his Time Capsules (2009) series – a reliquary of recent history in which the artist exhibited the fossilized remains of a lost culture. Haunted by the conscience of impermanence, the artist seemed to align himself to that history of the ephemeral that we encounter in the representations of vanitas in western art, always deploring its desire for eternity while subjected to the metamorphosis of its own time. We witness the same melancholic attraction towards an encapsulation of the past in his recent works from 2014 and 2015. Inspirit, Tempo, Transient Mood, Faded Histories comprise a body of disparate and inanimate anatomical fragments, a collection from a past that has been condensed in a visual form which aspires to accomplish the same function of mnemonic vessel that the anthropological eye usually assigns to memorial photography (in its function of image-souvenir). Aspiring to recreate time, the image manages to merely record the traces of time's voracious actions, the traces of decadence – a negative time. The drama we are witnessing plays itself out between degradation and conservation: cut out (made abstract) from an inaccessible and vague historical flux, his stone angels display their wounds; dismembered by time's cannibalism, they ultimately become temporal quotations, tragic fictions –

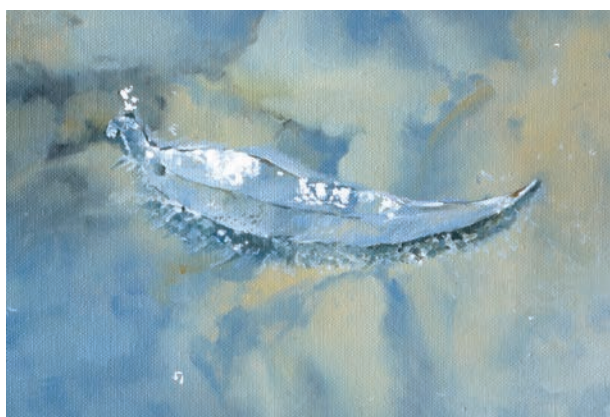
prin care evanescența este valorizată pozitiv. Stimulat de spiritul filosofiei orientale (în principal japoneze) și de zona artei preistorice, un proaspăt ansamblu de lucrări din 2015, format dintr-un ciclu de picturi de mici dimensiuni alăturate unei serii de plăci gravate, inspirate din arta memorială, aduce în discuție un nou regim al imaginii, în care efemerul mobilizează înțelegerea unei temporalități elastice, stratificate, cu virtuți aproape terapeutice. Citită printr-o fuziune a termenilor opuși, dualitatea dintre auto-sacrificiu (auto-devorare) și ciclicitate (procesualitate mitică) înscrise în sistemul intern al unui *ouroboro* – așa cum este reprezentat în *You Live through my Death* ori *Tailless* –, permite o mișcare de regenerare a timpului, printr-o „notă de început fără sfârșit”, cum îi place artistului să afirme. Nu atât un decupaj temporal (o cezură deconectată), cât un interval al vidului afirmativ, efemerul devine un proces, un timp-pasaj în constantă modulație; în accepția lui Walter Benjamin – o constelație, care operează prin reveniri, contopiri, înlănțuiri și simultaneități, într-un ciclu al reînnoirii perpetue ce recitește trecutul, anticipând, din prezent, un viitor nescris.

Dacă estetica (și etica) lui Zoltán Béla se joacă între melancolie și afirmație, viață și negație, scurgere și suspensie ori dispariție și regenerare, *imaginea* lui își depășește propriul prezent, propria istorie, devenind un punct de intersecție, ea însăși colecție – de timpuri.

privileged images of devastation and silent contemplation.

*But beyond this dimension of reification, Zoltán Béla finds other illustrations for the essential fragility of time, by activating a different temporal operation, through which evanescence acquires a positive value. Stimulated by oriental philosophy [Japanese, in particular] and prehistoric art, a series of works from 2015, consisting of a cycle of small paintings and a series of engraved plates inspired by memorial art, promotes a new imagistic regime in which the ephemeral empowers the understanding of a flexible, stratified temporality, of almost therapeutic properties. By a fusion of opposite terms, the duality between self-sacrifice [self-devouring] and cyclicity (mythical process) inscribed within the figure of the ouroboro – as it is represented in *You Live through my Death* or *Tailless* –, allows for a movement that regenerates time, through a “note of a beginning with no end”, as the artist likes to say. Being not so much a temporal clipping [a disconnected caesura], but rather an interval of affirmative void, the ephemeral becomes a process, a passage-time in constant flux. In Walter Benjamin's terms: a constellation operating through comebacks, fusions, concatenation and simultaneity, in a cycle of eternal renewal, that rereads the past, anticipating an unwritten future by way of the present.*

If Zoltán Béla's aesthetics (and his ethics) play out between melancholy and affirmation, life and negation, effluence and suspension or disappearance and regeneration, his image surpasses its own present, its own history, becoming a conjunction, itself a collection of times.

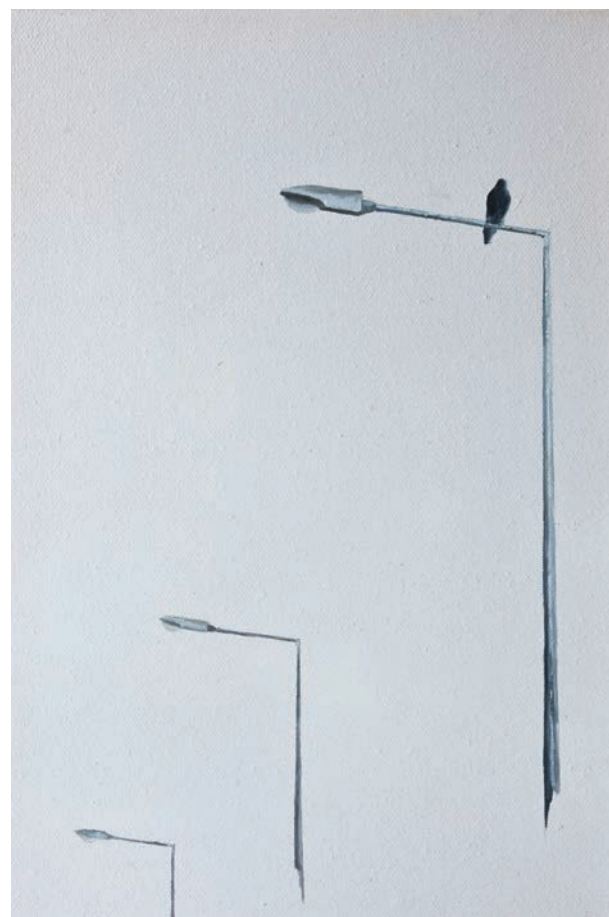
Frunză înghețată, 2011, 24x18cm, ulei pe pânză / **Frozen Leaf**, 2011, 24x18cm, oil on canvas

Copiii nopții, 2012, 80x50cm, ulei pe pânză / *Children of the night*, 2012, 80x50cm, oil on canvas

Şmecheru, 2011, 20x30cm, ulei pe pânză / *Slick*, 2011, 20x30cm, oil on canvas; Private collection, Austria

Toamna, 2011, 20x30cm, ulei pe pânză / *Fall*, 2011, 20x30cm, oil on canvas

Supraveghere, 2011, 50x40cm, ulei pe pânză / *Surveillance*, 2011, 50x40cm, oil on canvas

Fără titlu, 2011, 40x30cm, ulei pe pânză / *Untitled*, 2011, 40x30cm, oil on canvas

Bum imobiliär, 2013, 100x100cm, ulei pe pânză / *Real estate take off*, 2013, 100x100cm, oil on canvas

Memoria apei, 2012, 200x200cm, ulei pe pânză / **Water memory**, 2012, 200x200cm, oil on canvas; Private Collection

Spectru, 2012, 200x200cm, ulei pe pânză / **Spectre**, 2012, 200x200cm, oil on canvas

Pentru Marcel Duchamp, 2013, 100x100cm, ulei pe pânză / **À Marcel Duchamp**, 2013, 100x100cm, oil on canvas

Imponderabilitate, 2013, 200x170cm, ulei pe pânză / **Imponderability**, 2013, 200x170cm, oil on canvas

Spectacol copleșitor, 2012, 80x100cm, ulei pe pânză / *Overwhelming Performance*, 2012, 80x100cm, oil on canvas; Private collection

Ziua, 2013, 200x200cm, ulei pe pânză / *The Day*, 2013, 200x200cm, oil on canvas; Private Collection

Fedeleș, 2013, 170x250cm, ulei pe pânză / **Bound**, 2013, 170x250cm, oil on canvas;
Jean Phillipe Guilbert Collection

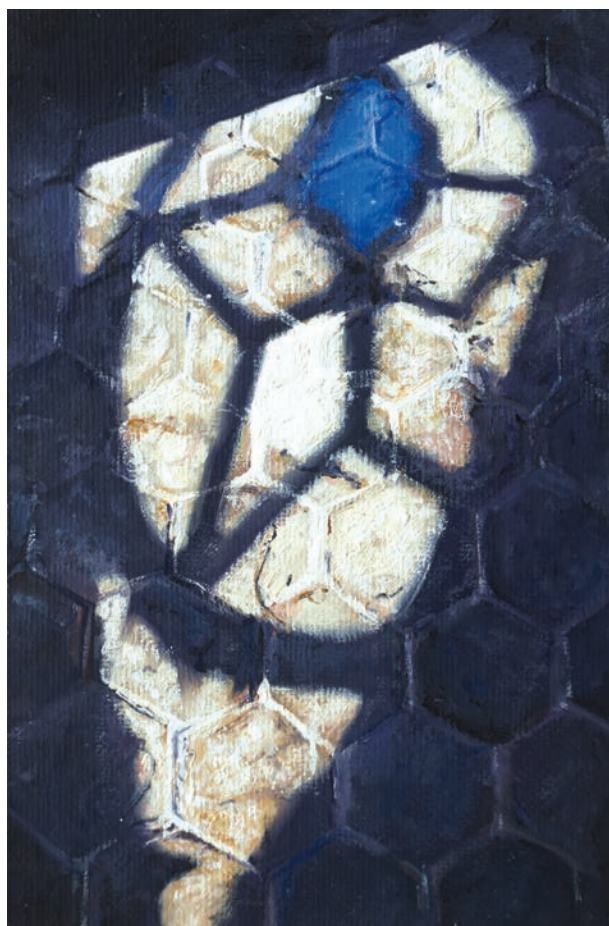
Fragil, 2013, 80x120cm, ulei pe pânză / *Fragile*, 2013, 80x120cm, oil on canvas

Incertitudine, 2013, 100x100cm, ulei pe pânză / *Uncertainty*, 2013, 100x100cm, oil on canvas

Secolul 21, 2013, 24x24cm, ulei pe pânză / *21st Century*, 2013, 24x24cm, oil on canvas; Private collection

10.03.2015, 2015, 10x15cm, ulei pe pânză cașerată pe lemn /
03.10.2015, 2015, 10x15cm, oil on canvas mounted on wood

Fără titlu, 2015, 25x20cm, ulei pe pânză cașerată pe lemn / *Untitled*,
2015, 25x20cm, oil on canvas mounted on wood

Fără coadă, 2013, 30x30cm, ulei pe pânză / Tailless, 2013, 30x30cm, oil on canvas

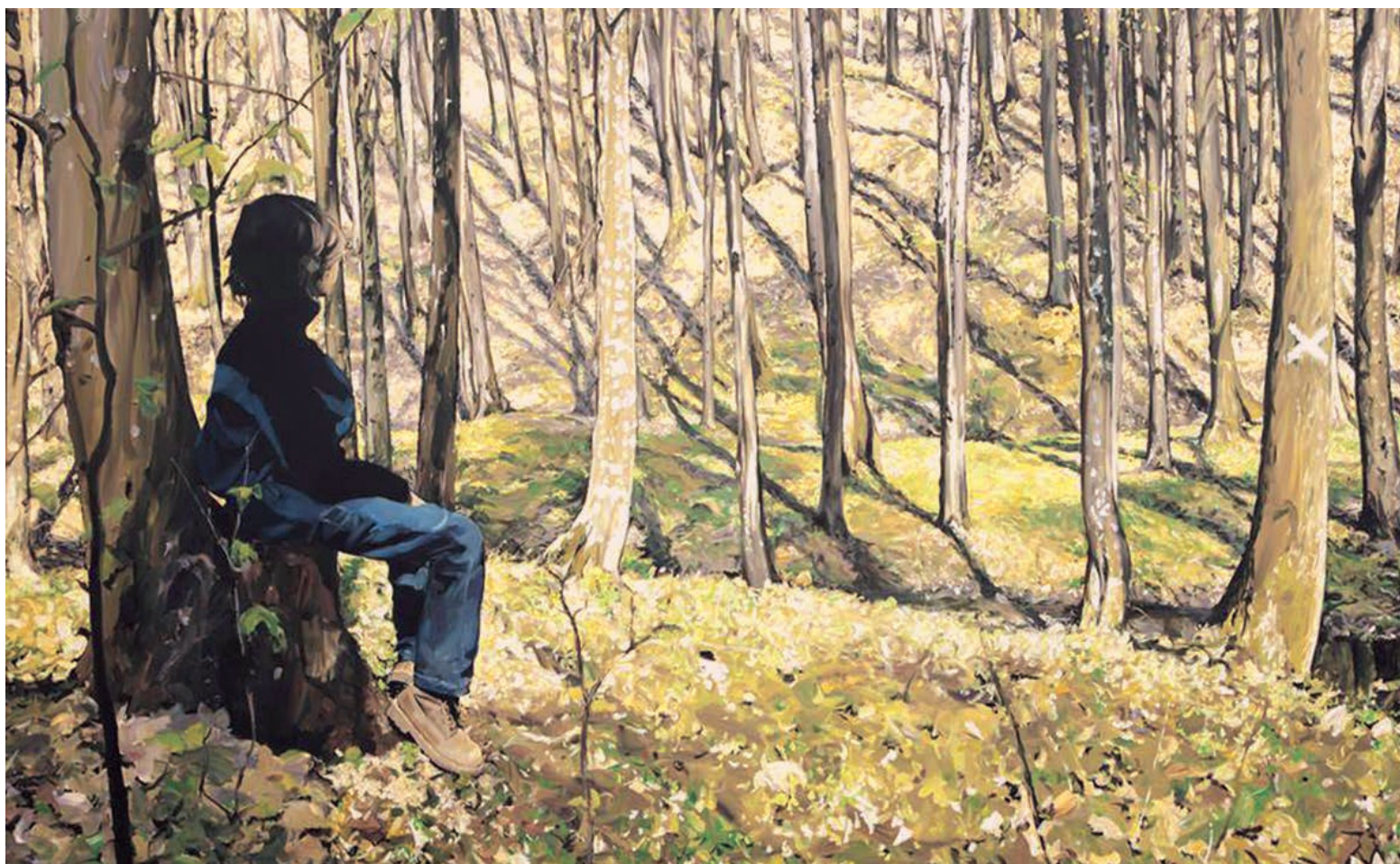
O mireasmă de lumină, 2015, 300x20cm, ulei pe pânză / *A Scent of Light*, 2015, 300x20cm, oil on canvas

Sensum, 2014, 110x200cm, ulei pe pânză / *Sensum*, 2014, 110x200cm, oil on canvas

Columnă umană, 2015, 100x100cm, ulei pe pânză /
Human Column, 2015, 100x100cm, oil on canvas

Umbre cățăătoare, 2015, 200x110cm, ulei pe pânză / *Climbing Shadows*, 2015, 200x110cm, oil on canvas

Fantoma lui Tolstoi jucându-se, 2014, 200x130cm, ulei pe pânză / *Tolstoy's ghost playing*, 2014, 200x130cm, oil on canvas; Private Collection

Răzbatere, 2012, 50x60cm, ulei pe pânză / **Breakingthrough**, 2012, 50x60cm, oil on canvas; Colecția Florina și Marius Mihăescu

Adâncime, 2015, 50x60cm, ulei pe pânză / **Depth**, 2015, 50x60cm,
oil on canvas

Eon, 2015, 70x155cm, ulei pe pânză / **Aeon**, 2015, 70x155cm, oil on canvas

Asemănare, 2015, 50x60cm, ulei pe pânză / **Resemblance**, 2015, 50x60cm, oil on canvas

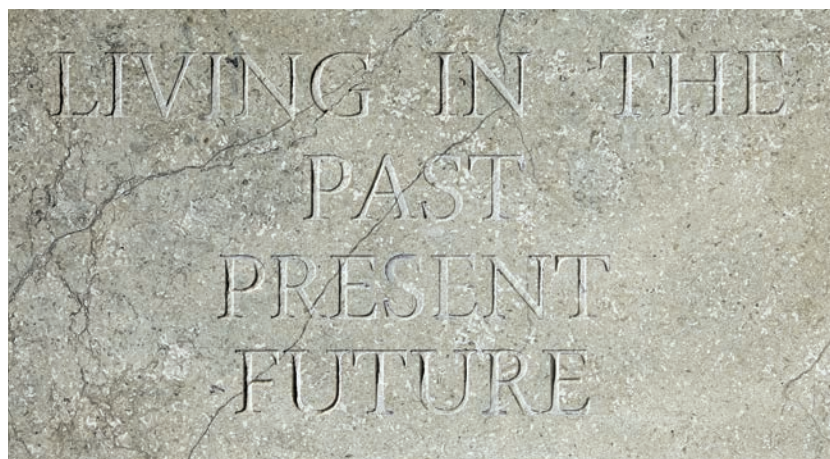
DOUBLE AGENCY, 2015

SELECȚIE LUCRĂRI
CAZARMA U
Timișoara Art Encounters, RO

SELECTED WORKS
Cazarma U
Art Encounters Timisoara, RO

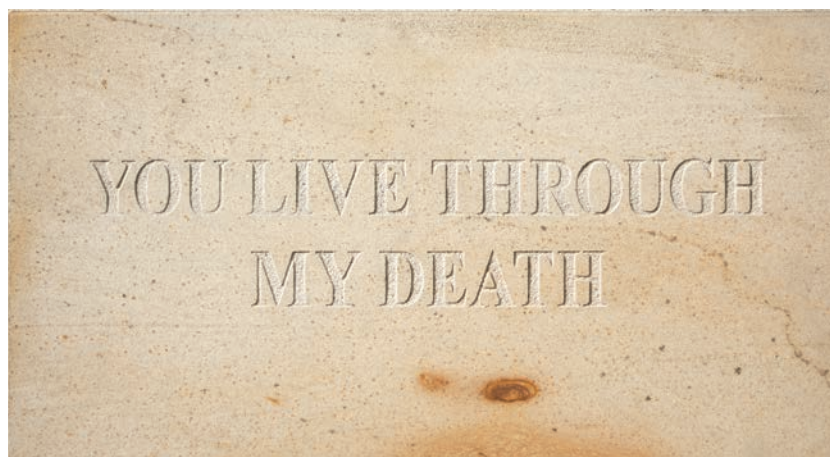
Stea luminoasă, 2015, 180x180x60cm, lemn de brad / *Light Star*, 2015, 180x180x60cm, fir wood

Fără titlu, 2015, 50x27.5x2.5cm, marmură sablată / *Untitled*, 2015, 50x27.5x2.5cm, etched marble

Fără titlu, 2015, 50x27.5x2.5cm, granit sablat / *Untitled*, 2015, 50x27.5x2.5cm, etched granith

Fără titlu, 2015, 50x27.5x2.5cm, gresie sablată / *Untitled*, 2015, 50x27.5x2.5cm, etched sandstone

Fără titlu, 2015, 38x38x2.5cm, marmură sablată / *Untitled*, 2015, 38x38x2.5cm, etched marble

Note autobiografice: genealogie, cronologie, dinastie, destin

*Autobiographical notes:
genealogy, chronology,
dynasty, destiny*

După—amiaza aceea aurie a anului 1984 în Aghireșu, județul Cluj, mi—a rămas întipărită în memorie.

Bunica Magdólna^{3,5} privea când florile de câmp, când pânza de pe șevalet. Mirosul culorilor de ulei de pe paletă, poveștile ei despre rădăcinile familiei Sütő—Nagy care se întind până în 1460, obiectele antice rămase din generație în generație care umpleau atelierul, portretul stră—străbunicului Zoltán Mihály¹ privind melancolic spre noi dintre celelalte tablouri ale bunicii ce tapetau pereții, ruinele castelului Bocskai⁴ din zare, formau o singură imagine fundament.

„Paleta pe care amestec culorile dispuse într—o anumită ordine mi-a fost daruită de tatăl meu, scriitorul Sütő—Nagy László”, îmi spuse bunica. A fost un „neascultător”, în loc să devină medic, așa cum își dorea tatăl lui, proprietar de restaurant (fostul Hubertus din Cluj), a absolvit Literele. După divorț s-a mutat la Budapesta, unde este înmormântat, și-a întemeiat o familie cu care am păstrat legătura. Una dintre cele mai frumoase perioade a fost Liceul de artă din Cluj, pregătirea pentru Belle Arts din Budapesta. Tristețea și mâhnirea întoarcerii acasă din cauza Războiului mi-a fost ștersă de momentul în care l-am cunoscut pe bunicul tău. Aici, în Aghireșu, s-a întâmplat, venisem cu un grup de elevi, eram profesoara de franceză, și mi-a fost prezentat ca Directorul Poștei. De atunci suntem îndrăgostiți.

Copilărinte într-un apartament din Baia Mare în care colecția de ceramică Hollohaza⁶ și ceasuri de perete a tatălui meu acoperea pereții, percepția timpului și a istoriei a fost permanentă. Peisajul deosebit, dealurile ce înconjoară orașul

That amber afternoon in 1984, in Aghireșu, Cluj County, has stuck in my mind.

Grandma Magdólna was gazing up at the field flowers then down at the canvass on the easel and back. The smell of the oil paints on the palette, her stories about the Sütő-Nagy family tree, going all the way back to 1460, the objects handed down from one generation to another, which were taking up the entire studio, the portrait of my great-great-grandfather, melancholically watching us from among grandma's other paintings, covering the walls, the ruins of the Bocskai castle on the horizon, all of these settled into one single base-image.

“The palette I'm mixing my colors on, in a certain order, was given to me by my father, the writer Sütő-Nagy László,” my grandmother told me. “He was a disobedient man; instead of becoming a doctor, just as his father, a restaurant owner (the old Hubertus, in Cluj), had wanted, he majored in letters. After his divorce, he moved to Budapest, where he is now buried, and made a family for himself there, a family I kept in touch with. Among the best moments in my life were the ones I spent at the art high school in Cluj, preparing for the Belle Arte college in Budapest. I was sad and heartsick when I had to come back home because of the war, but meeting your grandfather changed that. It happened here, in Aghireșu: I was a French teacher, tutoring a group of students, and somebody introduced him to me as «the postmaster». We have been in love ever since.”

I grew up in an apartment in Baia Mare, that had the walls covered by a Hollóház ceramic collection and my father's wall clocks. I therefore was acutely aware

se regăseau în colecția Școlii de la Baia Mare a Muzeului de Artă vizitată regulat cu bunica pictor. Alegerea secției de ceramică a Liceului de Artă a venit tot atât de natural și de firesc ca și continuarea studiilor la Academia de Artă și Design Cluj–Napoca.

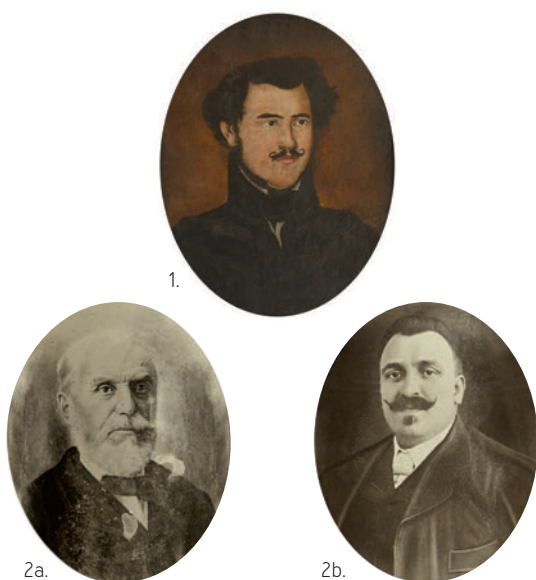
Mândria de a fi reușit să studiez pictură, ceva ce ea, bunica Magdólna, nu a avut ocazia, m-a făcut să nu renunț în momentele mai dificile și să merg cu încredere mai departe. Deși am avut profesori deosebiți, căutările artistice au fost autodidactice. Timpul petrecut la biblioteca facultății, la biblioteca Centrului Cultural Francez, la teatru, la cinematograful, interesul pentru filosofie și prietenii cu colegii de grupă – toate au culminat cu lucrarea de diplomă.

Din 2002 trăiesc și lucrez în București. Pierderea tatălui a marcat arta mea prin lărgirea conceptuală, astfel am început să fiu interesat de teme universale: viața, moartea, trecutul, prezentul și, bineînțeles, timpul.

of the concepts of time and history. You could find the landscape, the hills surrounding the trees, in paintings from the Baia Mare Art Museum School, which I often visited with my grandmother. I chose to study in the high school's ceramics department, and then to naturally continue my studies at the Cluj-Napoca Academy of Art and Design.

I was proud to be studying painting, something that grandmother Magdólna never got a chance to, and this gave me the power to not give up during difficult times. I had great teachers, but my artistic pursuits were autodidactic. I spent a lot of time at the college library, or the library of the French Cultural Center, I went to the theater, the movies. I had an interest in philosophy and good friends in my college classes, and in the end I managed to do an exceptional bachelor thesis.

Since 2002, I live and work in Bucharest, where I started a family. Art has become a way of life. The relation between memory and painting is still a constant of my artistic language. In 2009, I went from a general plan – the space we live in – to an individual one – my generation, the people in their thirties, focusing especially on Antoaneta, my wife, and our boy, Luca. The loss of my father has left its mark on my art, giving it a more conceptual broadness. I have taken up interest in more universal themes: life, death, past, present and, of course, time.

4.

5.

6.

1. Zoltán Mihály (1795 – 1870), oil on canvas, cca. 1813
- 2a. Zoltán Miklós (1835 – 1905), photography, cca. 1895
- 2b. Zoltán Árpád (1875 – 1953), photography, cca. 1925
3. Paintress Zoltán Magdólna (at right) in her studio in Aghireșu, photograph cca. 1980
4. Ruins of Bocskai Citadel in Aghireșu, Cluj; built 1572; photograph cca. 1960
5. Sütő-Nagy Magdólna (middle), Balógh Anna-Mária (right) in the courtyard in Cluj; photo. cca. 1929
6. Zoltán Béla (at right) with his father Zoltán Béla Árpád (in the middle) and his brother Zoltán Zsolt (at left), 1983

Zoltán Béla — artist / artist

Zoltán Béla (b. 1977 in Târgu — Mureş, RO) graduated the University of Arts and Design, Cluj — Napoca (RO), Department of Painting (class of 2001).

He currently lives and works in Bucharest (RO). He uses a rather wide range of media, such as painting, installations or objects. His painting is realistic, loaded with historical references and metaphysical significances inspired from his personal biography, but also from the East — European recent history track, which address to the viewer's feelings and tend to identify the important moments of an entire generation formed in the communist period.

Béla's visual universe is purified, and mysterious, exploring the depth of the details, rather than the effect of the whole, and the solitude of the human being while facing the after — effects of an historical turn. Composition, light and contrasts are very important for him, as a heritage from the Baia Mare and Cluj Schools of Art. He adds his warm personal touch to the collective memory of an Eastern European childhood, youth, and maturity.

Selected Solo Exhibitions:

2014 — 2015

Anexa, National Museum of Contemporary Art — MNAC, curator Adriana Oprea, Bucharest, RO

2012

Traces, Anca Poteraşu Gallery, Bucharest, RO

2011

In meditation: Feeling the Silence, at Anca Poteraşu Gallery, Bucharest, RO

2010

A certain time, a certain place, a certain state, Little Yellow Studio, Bucharest, RO

2009

Self Reflecting 30, Point Contemporary, Bucharest, RO

Transition Icons, curated by Valerio Dehò and Cosmin Năsui, Carini & Donatini Gallery, IT

2007

Car Wreck, Sadaba, ES

Selected Group Exhibitions:

2015

Double Agency, Spatiul Cazarma — part of Timisoara Art Encounters 2015 curated Nathalie Hoyos and Rainald Schumacher, RO

The Superheroes Beyond the Carpathians, curator: Ioana Mandeal, Vienna Contemporary, AU

2014

BB6, Curator Gergő Horváth, — Combinatul Fondului Plastic / The Romanian Peasant Museum, Bucharest

2013

The New Contemporary, ViennaFair; with Anca Poterasu Gallery

2012

Curators Network, Brukenthal Museum, Sibiu, RO

2011

The New Figurative, Victoria Art Centre, Bucharest, Ro

Coloring the Grey, The 4th Moscow Biennale of Contemporary Art, RU
Preview Berlin, DE

I Am a Romanian: The Bucharest — Tel Aviv Route, IL

2010

Out Of Sacred (with Andres Serrano, Shirin Neshat, Kehinde Wiley, Bruno Zanichelli, Ciprian Mureşan), Arezzo, IT

Police the Police, The 4th Bucharest Biennial of Young Artists, Bucharest, RO

The Berlin Wall — Promenade Gallery, Vlore, Albania, AL

Global Art Local History #1 — op 4 Terrorist Attacks with the most victims, preview space — Năsui Gallery, Bucharest, Ro.

Adriana Oprea — critic și istoric de artă / *art critic & historian*

Adriana Oprea este critic și istoric de artă. Colaborează cu Revista ARTA de la relansarea ei în 2010 și publică eseuri și cronici de artă în Revista 22. Din 2006 lucrează ca cercetător și arhivist la Muzeului Național de Artă Contemporană din București (MNAC), unde documentează activitatea artiștilor români contemporani și dinamica scenei de artă românești actuale. În strânsă legătură cu activitatea ei arhivistică, ea scrie o teză de doctorat despre istoria criticii de artă în România ultimei perioade a regimului comunist și despre statutul criticului de artă român și al discursului său înainte de 1989. Mai nou, Adriana Oprea curatorează expoziții lucrând cu artiști care îi plac și pe care îi admiră. La MNAC, coordonează realizarea unor expoziții de artă organizate de muzeu (cea mai recentă fiind Mircea Suci. *Fractura*, curator Maria Rus Bojan). Născută în 1982, trăiește în București. În 2014, Adriana Oprea a curat expoziția „Instalație” a artistului Zoltán Béla, în spațiul MNAC Anexa din București.

Adriana Oprea is art critic and historian. She has been publishing essays and reviews in Revista 22 and is a collaborator of Revista ARTA since its relaunch in 2010. In 2006 she started working as an archivist and researcher at the National Museum of Contemporary Art in Bucharest, where she documented the work of Romanian contemporary artists, analyzing the dynamics of the local art scene. She is also completing a Ph.D. on the history of art criticism in late-communist Romania, and the status of the art critics and their discourse before 1989. Lately, she has been curating shows with artists whose work she loves and admires. Adriana Oprea coordinates various exhibitions organized by MNAC (the most recent one is Mircea Suci. The Fracture, curator Maria Rus Bojan). Born in 1982, she lives in Bucharest. In 2014, Adriana Oprea curated the exhibition "Installation" of the artist Zoltán Béla at Anexa MNAC in Bucharest.

Gergő Horváth — artist, curator / *artist, curator*

Gergő Horváth (n. 1993) este artist, curator și manager cultural. A studiat muzică și arte vizuale cu accent pe politici provizorii și structuri sociale improvizate (DIY). Recent a fost curator al BUCHAREST BIENNALE 6, a fost expus în „Afluența clasei muncitoare de la diferențiere la colectivism” și a curatariat „100 de minute ungare”. A fost conferențiar invitat la Universitatea București și Universitatea de Artă Budapesta. Activitatea sa a apărut în publicații ca NZZ, EyeContact NZ, re:sculpt, Lettre Internationale, TheChronicle, Reforma, Zeppelin, The Institute, Frieze etc. În prezent este Director Artistic la PAVILION.

Gergő Horváth (b. 1993) is an artist, curator and cultural manager. He studied music and visual arts with an emphasis on makeshift politics and DIY social structures. Recently he has curated the BUCHAREST BIENNALE 6, was exhibited in 'Affluence of the working class from differentiation to collectivism' and curated '100 Hungarian minutes'.

He was an invited lecturer at the Fine Art University Budapest and University of Bucharest. His activities have appeared in publications such as NZZ, EyeContact NZ, re:sculpt, Lettre Internationale, TheChronicle, Reforma, Zeppelin, The Institute, Frieze etc.

Currently he is the Artistic Director of PAVILION.

Bogdan Coșa — scriitor / *writer*

Bogdan Coșa a absolvit studiile masterale în teoria literaturii la Facultatea de Litere a Universității din București.

În 2011, în urma câștigării premiului pentru debut al Editurii Cartea Românească, a publicat romanul *Poker* – prima parte a trilogiei cu același titlu. Doi ani mai târziu i-a apărut volumul de poezii *O formă de adăpost* primară; tot atunci, romanul *Black Glass* – a doua parte a trilogiei *Poker*, care i-a adus titlul de *Tânărul prozator al anului 2013*. Este prezent în alte șase volume colective, numeroase reviste din țară și din străinătate, fragmente din textele sale fiind traduse în engleză, franceză, germană, maghiară, spaniolă și suedeză.

Bogdan Coșa has a master's degree in Literary Theory from the Faculty of Letters of the University of Bucharest.

In 2011, he made his debut with Poker – first novel of a trilogy of the same name – after winning a contest organized by Cartea Românească publishing house. Two years later he published a poetry book, A Basic Form of Shelter; that same year, his novel, Black Glass, came out – the second part of the Poker trilogy –, for which he won the title of Young prose writer of the year 2013. His texts show up in six other anthologies, in many magazines at home or abroad, and excerpts from them are translated in English, French, German, Hungarian, Spanish and Swedish.

Ioana Mandeal — curator, critic de artă / *art critic, curator*

Ioana Mandeal este critic de artă și curator cu o formație academică în Studiile Culturale Europene, Istoria și Teoria Artei (București), și Visual Cultures e Pratiche Curatoriali (Milano). Ca doctorandă în cadrul Universității Naționale de Arte din București, își axează cercetarea asupra raportului delicat dintre strategiile muzeale și teoria instituțională, studiile vizuale și practicile curatoriale. A publicat texte critice în cataloage și reviste de specialitate.

Ioana Mandeal is an art critic and curator with an educational background in European Cultural Studies and Art History and Theory in Bucharest and Visual Cultures and Curatorial Practices in Milan. Currently a PhD candidate at the National University of Arts in Bucharest, she focuses her research on the delicate interplay between museum strategies, institutional theory, visual studies and curatorial practices. She published critical texts in exhibition catalogues and art publications.

Artist Zoltán Béla with Anca POTERAȘU, *Gallerist*

Se tot vorbește despre galeria de artă ca afacere: poziționarea, costurile, investițiile, strategiile curatoriale, și tot așa. Pentru mine, cea mai importantă investiție este cea în relațiile umane. Desigur că urmăresc să dezvolt galeria și să contribui la succesul artiștilor pe care îi reprezint — aceste direcții sunt prioritare — dar, în același timp, sper să păstrez o notă personală în tot ceea ce fac.

Inconjurată de artă și acompaniată de o echipă de oameni frumoși — da, să fiu galleristă este jobul la care visez și pe care mi-l doresc zi de zi.

A lot is being said about the economics of art galleries: positioning, costs, investments, curatorial strategies, and so on. For me, the most important investment is in personal relations. Of course, developing the gallery and supporting the artists I represent to get the recognition they deserve are high up on the wish list, but at the same I hope to preserve the same intimate, family feeling of the gallery. Surrounded by art, and working with beautiful people, being a gallerist is still my dream job.

Angela HARAGA, *Art Collector*

Noiembrie 2010, Little Yellow Studio, expoziție personală Zoltán Béla "A certain time, a certain place, a certain state". A fost momentul în care m-am îndrăgostit de pictura lui Béla, a fost locul în care am cunoscut galleristul Anca Poterașu, și amândoi mi-au dăruit o stare din care nu am mai vrut să ies — starea de bucurie și reverie în care știu că totul este posibil, în care frumosul ne face să fim mai buni. Le mulțumesc!

November 2010, Little Yellow Studio, personal exhibition Zoltán Béla "A certain time, a certain place, a certain state". It was the moment when I fell in love with Béla's art, it was the place where I met the gallerist Anca Poterașu, and both gave to me the state that I never wanted to lose — the state of joy and dreaming when I know that everything is possible, when the beauty makes us be better people. I thank them both!

Jean Philippe GUILBERT, *Art Collector*

Collectionner de l'Art Contemporain est un engagement très personnel. J'ai un rapport d'autant plus fort avec l'oeuvre que je peux souvent en connaître son auteur et dans certains cas établir un rapport privilégié avec lui. C'est précisément le cas avec Zoltán Béla, on vit d'autant mieux avec une oeuvre que l'on comprend les rapports que l'artiste entretient avec sa propre création.

A fi colecționar de artă contemporană este pentru mine un angajament foarte personal. Am un raport cu opera cu atât mai puternic cu cât îi pot cunoaște autorul și chiar împărtăși cu el o relație specială. Vorbesc în acest caz precis de relația cu Zoltán Béla, a cărui opera îmi e cu atât mai familiară cu cât înțeleg mai bine raportul dintre artist și obiectul creației. A fi colecționar înseamnă să treci dincolo de pasiune.

Being a contemporary art collector is for me a very personal commitment. I have a stronger relation with the piece as I know the author and even share with him a special relationship. Is the particular case of Zoltán Béla, whose work is closer to me as I can understand the report between the artist and his creation.

Collecting is going beyond the passion.

Thomas RUSCHE, *Art Collector*
Photo credit: Lars Beusker

"Cele mai mari satisfacții le am atunci când colecționez un artist încă de la începutul carierei sale artistice. De obicei, prima lucrare care îmi atrage atenția devine emblematică pentru modul în care mă raportează la opera acelui artist, stabilește nivelul anumitor așteptări."

"It is very rewarding to start collecting an artist from the early stages of his career. The first artwork that draws my attention becomes emblematic for my relationship with the creative endeavor of that artist, it sets some expectations."

Mulțumiri speciale / Special thanks:

Ioana Gruenwald

Lucia Hohan

Mioara Mereuță

Proiect editorial co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național. Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.

This editorial project is co-financed by the Administration of the National Cultural Fund (AFCN). The project does not represent the views of the Administration of the National Cultural Fund. AFCN is not to be held responsible for the content of the project or the way in which the results of the project might be used. These fall within the responsibility of the beneficiary of the financing.

Zoltán Béla

Pictură — Obiect / *Painting — Object*

Catalog editat de Asociația Română de Artă Contemporană

Coperta / *Cover*: Corina Gabriela Duma

Imagine copertă / *Cover image*:

Zoltán Béla, I-6683, 2014

Texte de / *Texts by*: Zoltán Béla, Bogdan Coșa, Gergő Horváth, Ioana Mandeal, Adriana Oprea

Corectură text / *Proof editing*: Dorina Ivan

Traducere texte / *English translation*:

Iulian Curuia

Supervizare traduceri / *Translation supervising*:

Bogdan Coșa

Coordonator proiect / *Project coordinator*:

Anca Poterașu

Fotografii / *Photo credits*:

Dan Vezentan, Adi Bulboacă, Zoltán Béla

Design grafic / *Graphic design*: Natalia Todeasă

Consultant design și pre-press /

Graphic design and pre-press consultant:

Corina Gabriela Duma

Hârtie coperta / *Cover paper*: Munken, 300g/imp

Literă / *Typeface*: Merlo by Typoforge Studio

Tipar / *Printed*: Masterprint

Tiraj / *Circulation*: 1000

ISBN: 978-606-8642-43-7

București, 2015

© Asociația Română de Artă Contemporană

/ Romanian Association of Contemporary Art

ARAC

Toate drepturile rezervate. / All rights reserved.

Reproducerea integrală sau parțială interzisă

/ Any total or partial reproduction is prohibited.

